

CURS OPȚIONAL

***ÎMPREUNĂ PENTRU ECO-ȘCOALA
VIITORULUI***

- PROGRAMA -

**Produs final în cadrul Proiectului Erasmus+ K122- "Împreună pentru Eco
școala viitorului" Nr. 2024-1-RO01-KA122-SCH-000212799**

**Echipa de proiect: profesori Luca Otilia-Stela, Apostol Carmen, Antonescu
Cătălina, Sandu Mirela, Luca Cătălin, Șalabină Daniel, Luca Sorin,
Condurache Raluca**

CLASELE: a V-a, a VI-a , a VII-a , a VIII-a

DURATA: 1 AN

ANUL ȘCOLAR: 2025/2026

Școala Gimnazială „Mihail Kogălniceanu”, Dorohoi

DISCIPLINA OPȚIONALĂ

Titlul: „Împreună pentru eco-școala viitorului”

CLASELE: a V-a, a VI-a , a VII-a , a VIII-a

Tipul opționalului: transcurricular (la nivelul mai multor arii curriculare)

Arii curriculare: Limbă și comunicare, Om și societate, Științe, Tehnologii, Arte

Durata: Anul școlar 2025 – 2026 (5 module, o oră pe săptămână)

Mod de desfășurare: dezbateri, argumentare, joc de rol, scriere creativă, lectură ghidată și cercetare

Resurse materiale: texte aparținând diferitelor tipuri de texte literare, teste, fișe de lucru;

Resurse umane: elevii claselor de gimnaziu

NOTĂ DE PREZENTARE

„Natura nu a trădat niciodată inima care a iubit-o.” - William Wordsworth

În contextul actual, marcat de provocări ecologice globale și de nevoia acută de responsabilizare individuală și colectivă față de mediul înconjurător, educația are un rol esențial în formarea unor cetățeni activi, critici și implicați. Opționalul transcurricular „*Împreună pentru eco-școala viitorului*” propune o abordare integrată a educației ecologice prin prisma limbii și literaturii române, valorificând competențele lingvistice, literare și civice ale elevilor pentru a promova o cultură a sustenabilității și a grijii față de natură. Folosind limba română ca instrument de exprimare, reflecție și acțiune, elevii vor participa la proiecte reale, cu impact în comunitate. De asemenea, opționalul oferă oportunitatea integrării resurselor orașului – spații verzi, instituții culturale, comunități locale – în activități de învățare cu relevanță practică.

Prin intermediul lecturilor tematice, al textelor argumentative, descriptive și creative, dar și al activităților interdisciplinare, elevii vor explora probleme de mediu, vor învăța să își exprime opiniile într-un mod convingător și responsabil și vor lucra în echipă pentru a propune soluții concrete pentru protejarea mediului în școala și în comunitatea lor. Prin teme precum protecția mediului, reciclarea, sustenabilitatea și inovarea eco, disciplina opțională propusă clasei a VII-a își propune să cultive nu doar competențele de comunicare, ci și conștiința ecologică, gândirea critică și implicarea activă – calități esențiale pentru „elevul viitorului”, parte a unei societăți durabile.

Prin acest opțional, școala devine un spațiu activ de formare a conștiinței ecologice, în care limba română devine nu doar instrument de comunicare, ci și de implicare civică, de creativitate și de colaborare. Astfel, elevii vor învăța că fiecare cuvânt rostit sau scris poate construi un pas spre eco-școala viitorului.

DESCRIEREA CURSULUI

COMPETENȚE GENERALE:

1. Receptarea și înțelegerea mesajelor scrise și orale în contexte educaționale și sociale diverse.
2. Exprimarea ideilor, sentimentelor și opiniilor în diverse tipuri de texte scrise și orale.
3. Dezvoltarea gândirii critice și a creativității prin reflecție asupra problemelor de mediu și soluțiilor posibile.
4. Participarea activă și responsabilă la proiecte de grup cu tematică ecologică.

VALORI ȘI ATITUDINI

1. Dezvoltarea unei atitudini conștiente și active față de protejarea și conservarea mediului înconjurător.
2. Cultivarea unei relații echilibrate cu natura, bazată pe empatie, grijă și respect.
3. Formarea dorinței de a contribui la binele colectiv prin inițiative ecologice în școală și în comunitate.
4. Încurajarea muncii în echipă, a cooperării între colegi și a susținerii reciproce în proiecte cu miză ecologică.
5. Stimularea capacității de a propune soluții originale la probleme de mediu și de a argumenta idei într-un mod clar și convingător.
6. Înțelegerea și aprecierea diversității de opinii, perspective și moduri de viață, în contextul unei lumi interconectate.
7. Dezvoltarea unei atitudini deschise spre cunoaștere, cercetare și autoformare în domeniul ecologiei și sustenabilității.
8. Asumarea consecințelor propriilor alegeri în raport cu mediul, comunicarea și relațiile sociale.

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. **Receptarea și înțelegerea mesajelor scrise și orale în contexte educaționale și sociale diverse.**

COMPETENȚE SPECIFICE	ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE
Identificarea ideilor principale din texte științifice, literare și informative cu tematică ecologică.	• Să lectureze ghidat articole despre poluare, sănătate, apă curată.

	Să discute și să dezbată pe baza materialelor video/documentare propuse în suport.
Explicarea legăturii dintre mediu, sănătate și calitatea vieții.	Să analizeze fragmente literare cu mesaj ecologic

2. Exprimarea ideilor, sentimentelor și opiniilor în diverse tipuri de texte scrise și orale.

COMPETENȚE SPECIFICE	ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE
Redactarea de texte argumentative/creative pe teme de ecologie și sustenabilitate	Să scrie eseuri („Apa – resursă de viață”, „Școala mea verde”).
Prezentarea orală a unor soluții eco pentru școală și comunitate.	- Să realizeze afișe și sloganuri ecologice. - Să participe la jocuri de rol: elevii devin „mini-consilieri locali” și propun proiecte.

3. Dezvoltarea gândirii critice și a creativității prin reflecție asupra problemelor de mediu și soluțiilor posibile.

COMPETENȚE SPECIFICE	ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE
Analiza cauzelor și efectelor problemelor de mediu.	- Să realizeze diagrame „cauză-efect” pentru probleme ecologice. - Să participe la activități de brainstorming pentru soluții eco în comunitatea locală.
Propunerea de soluții inovatoare pentru reducerea poluării și consumului.	Să creeze un „Jurnal verde al clasei”.

4. Participarea activă și responsabilă la proiecte de grup cu tematică ecologică.

COMPETENȚE SPECIFICE	ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE
Organizarea și implicarea în activități colective cu impact în comunitate.	- Să propună proiecte de voluntariat: „O zi fără plastic”, „Apă pentru viitor”, „Școala mea verde”. - Să organizeze vizite de documentare (stații de apă, spații verzi, ONG-uri de mediu).
Evaluarea propriilor acțiuni și asumarea responsabilității.	Să inițieze campanii eco în școală: colectare selectivă, economisirea apei și energiei.

CONȚINUTURILE ÎNVĂȚĂRII

1. Sănătate și bunăstare (ODD 3)

- Noțiunea de sănătate holistică: fizică, mentală, socială
- Legătura dintre mediu și sănătate
- Stil de viață sănătos și prevenirea bolilor
- Impactul poluării asupra sănătății
- Exemple de comportamente eco pentru bunăstare

2. Apă curată și canalizare (ODD 6)

- Apa ca resursă vitală
- Accesul la apă potabilă și igienă
- Probleme globale privind apa și sanitația
- Exemple locale: situația apei în România
- Campanii și proiecte pentru protejarea resurselor de apă

3. Orașe și comunități durabile (ODD 11)

- Caracteristicile orașelor durabile
- Probleme urbane: poluare, aglomerație, locuire
- Mobilitate sustenabilă și spații verzi
- Rolul comunității în dezvoltarea durabilă
- Exemple de proiecte locale și internaționale

4. Consum responsabil și reciclare (ODD 12)

- Definiția consumului responsabil
- Reciclarea și reutilizarea resurselor
- Reducerea deșeurilor la nivel personal și comunitar
- Educația pentru sustenabilitate
- Campanii și inițiative eco pentru școală

5. Acțiune pentru climă (ODD 13)

- Schimbările climatice și cauzele lor
- Efectele încălzirii globale asupra mediului și oamenilor
- Strategii de adaptare și reducere a impactului
- Rolul cetățeanului în combaterea schimbărilor climatice
- Inițiative internaționale și locale pentru climă

SUGESTII METODOLOGICE

1. Abordare integrată și transdisciplinară

- Conectarea temelor ecologice cu discipline precum limba și literatura română (texte literare și argumentative cu mesaj ecologic), științe (fenomene naturale, poluare, reciclare), geografie (resurse naturale, schimbări climatice), educație civică (responsabilitate și implicare comunitară).
- Promovarea proiectelor de tip „*service learning*” – învățarea prin implicare în comunitate.

2. Metode centrate pe elev

- Dezbateră: ex. „Reciclarea este responsabilitatea individului sau a statului?”
- Jocul de rol: elevii devin jurnaliști, activiști, consilieri locali.

- Investigația: observarea calității apei, a aerului sau a spațiilor verzi din comunitate.
- Scriere creativă: compuneri, poezii sau povești despre „Planeta în anul 2100”.
- 3. **Învățare prin proiecte și campanii**
 - Realizarea unor mini-campanii eco în școală („Ziua fără plastic”, „Colecția verde a clasei”).
 - Parteneriate cu ONG-uri sau autorități locale pentru vizite tematice (stații de apă, centre de reciclare, parcuri naturale).
 - Organizarea de expoziții eco (postere, afișe, colaje, machete).
- 4. **Resurse digitale și multimedia**
 - Utilizarea materialelor video recomandate în suportul de curs (UNICEF, Europarlament, Eduboom).
 - Crearea de bloguri sau pagini de clasă pe tema sustenabilității.
 - Folosirea aplicațiilor interactive pentru sondaje (Kahoot, Mentimeter) sau hărți digitale colaborative.
- 5. **Evaluare alternativă și formativă**
 - Portofoliul verde al elevului: texte, proiecte, fotografii, reflecții personale.
 - Autoevaluarea și peer review: elevii apreciază munca colegilor după criterii simple și clare.
 - Evaluarea prin proiect și prezentare publică (în fața clasei sau comunității școlare).
- 6. **Accent pe dimensiunea atitudinală**
 - Cultivarea empatiei și a responsabilității față de natură prin reflecții personale și discuții de grup.
 - Stimularea comportamentelor eco prin provocări săptămânale („economisește apă”, „fără pungi de plastic”, „o zi fără ecrane”).
 - Încurajarea colaborării și a spiritului de echipă în toate activitățile.

MODALITĂȚI DE EVALUARE

1. Portofoliul verde al elevului
2. Proiecte individuale și de grup
3. Evaluare orală și dezbateri
4. Observarea sistematică a comportamentului
5. Autoevaluare și evaluare între colegi (peer-review)
6. Investigații și studii de caz
7. Concursuri tematice și expoziții eco

BIBLIOGRAFIE:

1. <https://www.unicef.org/romania/ro/comunicate-de-pres%C4%83/oms-%C8%99i-unicef-avertizeaz%C4%83-progrese-de-patru-ori-mai-mari-sau-miliarde-de-oameni>
2. https://ro.wikipedia.org/wiki/Obiectivul_de_Dezvoltare_Durabil%C4%83_6
3. <https://ambadasustenabilitatii.ro/raport-ingrijorator-al-oms-si-unicef-miliarde-de-oameni-nu-vor-avea-acces-la-apa-potabila-in-2030/>
4. <https://dezvoltaredurabila.gov.ro/obiectivul-11-orase-si-comunitati-durabile>
5. <http://agregator.romania-durabila.gov.ro/orase-si-comunitati-durabile.html>

6. https://ro.wikipedia.org/wiki/Obiectivul_de_Dezvoltare_Durabil%C4%83_11_al_Uniunii_Europene
7. <https://www.unicef.org/romania/ro/pove%C8%99ti/unicef-%C8%99i-obiectivele-de-dezvoltare-durabil%C4%83#sdgs>
8. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=SDG_11_-_Sustainable_cities_and_communities
9. <https://ambasadasustenabilitatii.ro/orase-si-comunitati-sustenabile/>
10. <https://www.edu.ro/sites/default/files/Strategia-nationala-pentru-dezvoltarea-durabila-a-Rom%C3%A2niei-2030.pdf>
11. <https://dezvoltaredurabila.gov.ro/obiectivul-12-consum-si-productie-responsabile>
12. <https://www.edu.ro/sites/default/files/Strategia-nationala-pentru-dezvoltarea-durabila-a-Rom%C3%A2niei-2030.pdf>
13. https://dezvoltaredurabila.gov.ro/uploads/documents/Agenda-2030_RO.pdf
14. <http://mae.gov.ro/node/35919>
15. https://ro.wikipedia.org/wiki/Obiectivul_de_Dezvoltare_Durabil%C4%83_13
16. <https://pursisimpluverde.ro/actiune-climatica/>
17. https://www.agenda21.org.ro/download/TBP%202_SDG13_Romania.pdf
18. <http://romania-durabila.gov.ro/wp-content/uploads/2021/08/Raport-de-evaluare-a-politicilor-planurilor-si-strategiilor-de-actiune-sectoriale-in-relatie-cu-obiectivele-Strategiei-Nationale-pentru-Dezvoltarea-Durabila-a-Romaniei-2030.pdf>
19. <https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2023/11/ANEXA-1-21.pdf>

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
INSPECTORATUL ȘCOLAR AL JUDEȚULUI BOTOȘANI
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „MIHAIL KOGĂLNICEANU” DOROHOI
Aleea Dumbrava nr.2 - Tel/fax: 0787397577
e-mail: scoala8dorohoi@yahoo.com / web: www.scoala8dorohoi.ro

Anexa 2₁ – PO 75
Nr.2081/09.09.2025

FIȘA DE AVIZARE A PROIECTULUI DE PROGRAMĂ DE OPȚIONAL

Unitatea de învățământ	Școala Gimnazială „Mihail Kogălniceanu” Dorohoi	AVIZ DE SPECIALITATE, Inspectoratul Școlar Județean Botoșani Inspector școlar, Prof. Semnătura,
Denumirea opționalului	ÎMPREUNĂ PENTRU ECO-ȘCOALA VIITORULUI	
Tipul	INTEGRAT LA NIVELUL ARIILOR CURRICULARE	
Clasa	a VII-a	
Durata	1 AN	
Număr de ore pe săptămână	1	
Anul școlar	2025-2026	
Profesori propunători		

CRITERII DE EVALUARE	Se bifează		
	Da	Nu	
I. Criterii eliminatorii			
A. Respectarea structurii formale a programelor școlare în vigoare pentru disciplinele de trunchi comun	X		
B. Caracterul nediscriminatoriu al programei școlare	X		
II. Criterii de calitate	Da	Nu	Da, cu recomandări
Nota de prezentare – relevanța pentru susținerea și prezentarea cursului opțional, caracterul inovativ în raport cu programele de trunchi comun	X		
Contribuția opționalului la profilul de formare al absolventului, reflectată în competențe generale	X		
Corelarea elementelor din structura programei școlare (competențe generale, competențe specifice și exemple de activități de învățare, conținuturi, sugestii metodologice)	X		
Derivare corectă a competențelor specifice din competențele generale (număr rezonabil de competențe specifice, caracter evaluabil, formulare adecvată etc.)	X		
Corelarea activităților de învățare cu competențele specifice (activitățile de învățare, context și sarcini de lucru pentru formarea competențelor specifice)	X		
Adecvarea conținuturilor învățării la competențele specifice și formularea științific corectă a acestora	X		
Relevanța sugestiilor metodologice pentru proiectarea și realizarea demersului didactic	X		
Bibliografie relevantă	X		

NOTĂ: Pentru a primi avizul de specialitate, proiectul de programă de opțională trebuie să întrunească „DA” la cele două criterii eliminatorii și „DA”/„DA, cu recomandări” la toate criteriile de calitate.

Avizul C. A. al Școlii Gimnaziale „Mihail Kogălniceanu”, Dorohoi din data de 01.09.2025

AVIZAT,
Comisia pentru curriculum,
Responsabil
Prof. Ghebac Ovidiu -

Mihai

Avizul conducerii unității de învățământ,
DA / DA, cu recomandări / NU
Director,

Prof. Luca Otilia Stela

¹ Conform OME nr. 3238/2021 pentru aprobarea Metodologiei privind dezvoltarea curriculumului la decizia școlii

Planificare calendaristică –
Curs Opțional „ÎMPREUNĂ PENTRU ECO-ȘCOALA VIITORULUI”
An școlar 2025–2026

Modul 1 (8 septembrie – 24 octombrie 2025) – Sănătate și bunăstare (ODD 3)

Săptămâna	Data	Conținuturi / Activități
S1	8 – 12 sept.	Introducere în opțional. Noțiunea de sănătate holistică: fizică, mentală, socială
S2	15 – 19 sept.	Legătura dintre mediu și sănătate
S3	22 – 26 sept.	Stil de viață sănătos și prevenirea bolilor
S4	29 sept. – 3 oct.	Impactul poluării asupra sănătății
S5	6 – 10 oct.	Exemple de comportamente eco pentru bunăstare
S6	13 – 17 oct.	Activitate practică: jurnalul obiceiurilor sănătoase / afiș „Reguli pentru sănătate și natură”
—	20 – 24 oct.	Săptămâna verde – fără activități planificate

Modul 2 (3 noiembrie – 19 decembrie 2025) – Apă curată și canalizare (ODD 6)

Săptămâna	Data	Conținuturi / Activități
S1	3 – 7 nov.	Apa ca resursă vitală
S2	10 – 14 nov.	Accesul la apă potabilă și igienă
S3	17 – 21 nov.	Probleme globale privind apa și sanitația
S4	24 – 28 nov.	Exemple locale: situația apei în România
S5	1 – 5 dec.	Campanii și proiecte pentru protejarea resurselor de apă

S6	8 – 12 dec.	Activitate practică: campanie „O picătură contează!”
S7	15 – 19 dec.	Recapitulare + evaluare formativă modul 2

Modul 3 (8 ianuarie – 20 februarie 2026) – Orașe și comunități durabile (ODD 11)

Săptămâna	Data	Conținuturi / Activități
S1	8 – 9 ian.	Introducere temă. Caracteristicile orașelor durabile
S2	12 – 16 ian.	Probleme urbane: poluare, aglomerație, locuire
S3	19 – 23 ian.	Mobilitate sustenabilă și spații verzi
S4	26 – 30 ian.	Rolul comunității în dezvoltarea durabilă
S5	2 – 6 feb.	Exemple de proiecte locale și internaționale
S6	9 – 13 feb.	Activitate practică: harta eco a comunității
—	16 – 20 feb.	Școala altfel – fără activități planificate
—	23 feb. – 1 mart.	Vacanță de schi – fără activități planificate

Modul 4 (2 martie – 3 aprilie 2026) – Consum responsabil și reciclare (ODD 12)

Săptămâna	Data	Conținuturi / Activități
S1	2 – 6 mart.	Definiția consumului responsabil
S2	9 – 13 mart.	Reciclarea și reutilizarea resurselor
S3	16 – 20 mart.	Reducerea deșeurilor la nivel personal și comunitar
S4	23 – 27 mart.	Educația pentru sustenabilitate
S5	30 mart. – 3 apr.	Activitate practică: colectare selectivă + creații din materiale reciclabile + recapitulare

Modul 5 (15 aprilie – 19 iunie 2026) – Acțiune pentru climă (ODD 13)

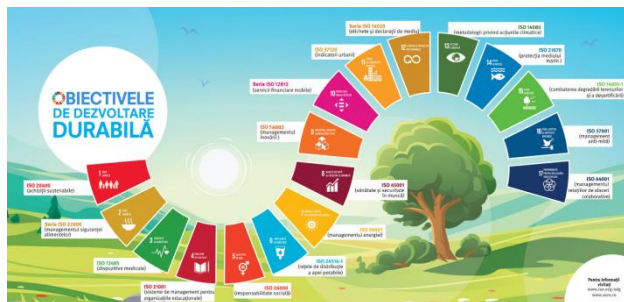
Săptămâna	Data	Conținuturi / Activități
S1	15 – 17 apr.	Introducere temă. Schimbările climatice și cauzele lor
S2	20 – 24 apr.	Efectele încălzirii globale asupra mediului și oamenilor
S3	27 apr. – 1 mai	Strategii de adaptare și reducere a impactului
S4	5 – 8 mai	Rolul cetățeanului în combaterea schimbărilor climatice
S5	11 – 15 mai	Inițiative internaționale și locale pentru climă
S6	18 – 22 mai	Proiecte practice: mini-campanie eco în școală
S7	25 – 29 mai	Lucru în echipă: elaborarea Eco-manifestului clasei
S8	2 – 5 iun.	Pregătire eveniment final
S9	8 – 12 iun.	Eveniment: „Eco-școala viitorului” – expoziție, prezentări, eco-manifest
S10	15 – 19 iun.	Recapitulare generală + evaluare finală

SUPORT TEORETIC

INTRODUCERE

România are nevoie de o schimbare a paradigmei prezente de dezvoltare pentru a face față provocărilor secolului XXI. Trăim o perioadă marcată de procesul de globalizare, de accentuare a inegalităților și de agravare a problemelor de mediu. Dezvoltarea durabilă este soluția. Strategia națională se adresează acestor provocări, propunând tranziția spre o dezvoltare durabilă bazată pe principiile și în spiritul Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, ca membră a unei Uniuni Europene prospere și revigorate.

Dezvoltarea Durabilă reprezintă, în contextul românesc, dorința realizării unui echilibru, o sinteză între aspirațiile cetățeanului născut liber, societatea de care depinde și prin care se definește și contextul care permite realizarea de sine. Acest echilibru pornește de la om, actor central care caută un echilibru individual și condiții favorabile pentru a se realiza.

Condițiile favorabile sunt influențate de societatea care trebuie să îl susțină și să îl motiveze și de mediul prin care se regăsește și își poate găsi echilibrul. Rolul statului în contextul dezvoltării durabile este să ajute la realizarea acestui echilibru, nu doar pentru cetățenii de acum, dar și pentru generațiile viitoare.

Strategia precedentă a sprijinit revenirea din criza economică și financiară resimțită după anul 2008. Acum este nevoie de o nouă abordare în pragul anilor 2020 care să țină cont de realitățile economice, sociale și de mediu de la nivel mondial, european și național, cu un orizont de timp care să privească peste generații, care să satisfacă „nevoile generației actuale fără a compromite șansele viitoarelor generații de a-și satisface propriile nevoi”.

Dacă în ultimii zece ani țintele României erau stabilite în raport cu evoluția economiei mondiale și în concordanță cu politicile UE, acum atât România, cât și UE trebuie să-și reprojeteze prioritățile pe termen mediu și lung pentru atingerea obiectivelor din Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, adoptată în cadrul Summit-ului Organizației Națiunilor Unite, în septembrie 2015. Aceasta este o cale sigură prin care se poate realiza un viitor mai bun generațiilor viitoare.

România, alături de alte 192 de state, și-a asumat stabilirea cadrului național pentru susținerea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, care include un set de 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă și Agenda de Acțiune de la Addis-Abeba. Planul de acțiune global, pe care România alege să-l susțină în următorii ani, se adresează ameliorării sărăciei, combaterii inegalităților, injustiției sociale și protejării planetei până în anul 2030. Este un plan de acțiune pentru oameni, planetă și prosperitate, prin care se urmărește consolidarea unui climat de siguranță și libertate, în care „nimeni nu va fi lăsat în urmă”.

Contextul internațional al dezvoltării durabile.

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a rezultat în urma unui proces internațional îndelungat de analiză, care recunoaște că problemele globale se pot rezolva doar prin soluții la nivel global. Modificarea percepției și conștientizarea evoluției fără precedent a societății, creșterea natalității la scară globală, a accelerării economiilor țărilor în curs de dezvoltare și a disparităților sociale au pus în evidență limitele creșterii planetare. Creșterea prețurilor la anumite resurse a evidențiat faptul că Pământul își poate epuiza resursele fizice regenerabile și neregenerabile, conducând la un dezechilibru catastrofal.

Bazele progresului în domeniul protecției mediului, corelat cu dezvoltarea, au fost introduse pentru prima dată pe agenda internațională la Conferința de la Stockholm (1972). Rezultatul a fost crearea Programului ONU pentru mediu prin adoptarea unei Declarații privind protecția mediului în scopul de „a apăra și îmbunătăți mediul uman pentru generațiile prezente și viitoare”. La această conferință s-a conferit legitimitate conceptului de dezvoltare durabilă cu cei trei piloni: **economic, social și de mediu**.

Cei trei piloni prin care Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă se structurează au fost definiți în Raportul Comisiei Brundtland (1987):

1. **ECHITATEA SOCIALĂ** – prin care națiunile în curs de dezvoltare trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface nevoile de bază în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, alimentația, asigurarea energiei, apei și canalizării
2. **CREȘTEREA ECONOMICĂ** – la nivelul națiunilor în curs de dezvoltare pentru a se apropia de calitatea vieții din țările dezvoltate
3. **MEDIUL** – cu nevoia de a conserva și îmbunătăți baza de resurse disponibile prin schimbarea treptată a modului în care trebuie să se dezvolte și să fie folosite tehnologiile.

Această abordare a fost posibilă prin punerea în evidență a conceptului de „depășire a limitelor”. S-a conștientizat că resursele naturale, de care societatea are nevoie și care sunt limitate, au fost depășite, creând în același timp un dezechilibru ecologic la nivel planetar, prin creșterea economică iresponsabilă. Astfel, s-a constatat că numai prin susținerea simultană a celor trei piloni – social, economic și de mediu – se poate ajunge la o dezvoltare durabilă și la un viitor comun la nivel global.

Primul Summit al Națiunilor Unite pentru mediu și dezvoltare de la Rio, în 1992, a abordat reducerea ponderii economice, astfel încât să nu fie afectată capacitatea de menținere a echilibrului biofizic al Pământului, fără a renunța însă la bunăstarea socială. Declarația de la Rio și Agenda 21 au dezvoltat teme de mediu în beneficiul social și anume: calitatea vieții, utilizarea resurselor naturale, protecția bunurilor globale, managementul comunităților umane și creșterea economică.

Summit-ul Mileniului, din 2000, a ratificat Declarația Mileniului, **primul document cadru la nivel internațional pentru combaterea sărăciei, a foametei, a bolilor și inegalităților la nivel mondial**. Pentru a realiza aspirațiile Declarației Mileniului, s-au definit 8 obiective specifice de dezvoltare, cunoscute ca Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului, 21 de ținte și 60 de indicatori, cu termen de realizare 2015.

Conferința ONU privind Dezvoltarea Durabilă Rio+20, din 2012, a elaborat documentul **Viitorul pe care îl dorim**, care a înregistrat progresele în direcția realizării Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului și a făcut trecerea către stabilirea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă

pentru Agenda de după 2015. Acest document este o recunoaștere în continuare a importanței celor trei dimensiuni ale dezvoltării durabile – social, economic și de mediu.

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă - *Transformarea lumii noastre*, adoptată la 25 septembrie 2015 de șefii de stat și guverne din 193 de țări, în cadrul Adunării Generale a ONU, este o versiune, fundamental modificată, a cadrului conceptual al dezvoltării durabile, structurată pe un pachet de 17 obiective de dezvoltare durabilă, susținute prin 169 de ținte subiacente.

Agenda 2030 solicită acțiuni din partea tuturor țărilor, sărace, bogate și cu venituri medii. Recunoaște că încetarea sărăciei trebuie să fie însoțită de un plan care să contribuie la creștere economică și abordează o serie de nevoi sociale, inclusiv educație, sănătate, protecție socială și locuri de muncă, abordând în același timp problemele combaterii schimbărilor climatice și protecția mediului. Aceasta acoperă, de asemenea, aspecte precum inegalitatea, infrastructura, energia, consumul, biodiversitatea, oceanele și industrializarea. Agenda promovează implicarea tuturor părților interesate, prin democratizarea procesului decizional pe tema dezvoltării durabile. Se subliniază responsabilitatea și rolul generațiilor tinere pentru crearea dezvoltării durabile.

Contextul european al dezvoltării durabile.

În cadrul UE, începând cu anul 2006, conceptul de dezvoltare durabilă a fost integrat în **Strategia pentru o Europă Extinsă**, într-o viziune strategică unitară și coerentă, având ca **obiectiv general** îmbunătățirea continuă a calității vieții pentru generațiile prezente și viitoare, pentru crearea unor comunități durabile, capabile să gestioneze și să folosească resursele în mod eficient și să valorifice potențialul de inovare ecologică și socială al economiei, în vederea asigurării prosperității, protecției mediului și coeziunii sociale.

În 2010, ca o continuare a dezvoltării durabile a UE, a fost adoptată **Strategia Europa 2020** de promovare a creșterii inteligente (bazată pe: educație, cercetare, inovare), durabile (bazată pe reducerea emisiilor de carbon, eficiență energetică, resurse regenerabile) și incluzive (crearea de noi locuri de muncă, reducerea sărăciei etc.). Alături de statele membre și respectând principiul subsidiarității UE **s-a angajat să devină lider în punerea în aplicare a Agendei 2030 și, implicit, a celor 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă.**

Comisia Europeană a prezentat în 22 noiembrie 2016 Comunicarea „*Pașii următori pentru un viitor european durabil*”. Documentul prezintă răspunsul Uniunii Europene la Agenda 2030 și confirmă integrarea obiectivelor de dezvoltare durabilă în cadrul politicii europene și în prioritățile actuale ale Comisiei Europene, evaluarea situației și identificarea celor mai relevante preocupări privind durabilitatea. Prin această comunicare, Uniunea Europeană s-a angajat în favoarea unei dezvoltări durabile prin care „să asigure o viață demnă pentru toți respectând limitele planetei, care să reunească prosperitatea și eficiența economică, societăți pașnice, incluziunea socială și responsabilitatea față de mediu”. Concluziile Consiliului UE, adoptate în data de 20 iunie 2017, „*Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă*” reprezintă documentul politic asumat de statele membre ale UE privind implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.

Răspunsul UE la Agenda 2030 este de a integra cele 17 ODD în politicile publice ale Uniunii, în scopul sprijinirii efortului global de construire a unui viitor durabil în colaborare cu partenerii săi. Cele 17 ODD sunt deja urmărite de multe dintre politicile Uniunii Europene, iar România, ca membră a acestei comunități, își propune prin această strategie abordarea integrată a obiectivelor din Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.

Perspectiva româniei asupra dezvoltării durabile.

Pornind de la ideea că beneficiile dezvoltării economice trebuie să fie mai mari decât costurile, inclusiv cele legate de conservarea și îmbunătățirea mediului, prima strategie de dezvoltare durabilă a României din 1999 a avut ca obiectiv îmbunătățirea progresivă și menținerea bunăstării populației în corelare cu cerințele folosirii raționale a resurselor naturale și ale conservării ecosistemelor. Aderarea la Uniunea Europeană în 2007 a ajustat prioritățile naționale, prin *Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă. Orizonturi 2013-2020-2030* (SNDD), aprobată de Guvernul României la 12 noiembrie 2008, vizând reducerea decalajului socio-economic față de cel al statelor membre ale Uniunii Europene.

Pentru ca dezvoltarea durabilă să reușească în România și, prin urmare Agenda 2030, împreună cu angajamentele Uniunii Europene, această strategie este construită în jurul cetățeanului și nevoilor generațiilor viitoare.

Strategia pleacă de la premisa că, dezvoltarea durabilă prezintă un cadru de gândire care, odată însușit de către cetățean, va ajuta la crearea unei societăți mai echitabile, definită prin echilibru și solidaritate și care să poată face față schimbărilor aduse de probleme actuale globale, regionale și naționale, inclusiv scăderea demografică. Grija statului față de cetățean și respectul cetățeanului față de instituții, față de aproapele său, de valorile morale și diversitatea culturală și etnică vor duce la o societate durabilă.

Pe plan economic este nevoie de garantarea unei creșteri economice pe termen lung de care să beneficieze cetățenii României. Deși economia unei țări adeseori se măsoară prin cifre, care nu iau în considerare potențialul cetățeanului, transformarea economiei într-una durabilă și competitivă necesită un nou mod de acțiune care să se centreze pe inovație, optimism și reziliența cetățenilor. O asemenea abordare va crea o cultură a antreprenoriatului în care cetățeanul se poate realiza material și aspirațional.

Sub aspect social este nevoie de o societate coezivă, care să beneficieze de îmbunătățirea sistemului de educație și sănătate, de reducerea inegalităților dintre bărbați și femei, dintre mediul urban și rural, care să conducă la promovarea unei societăți deschise, în care cetățenii se pot simți apreciați și sprijiniți. E nevoie de cultivarea rezilienței populației, în așa fel încât cetățeanul, într-un cadru instituțional echitabil, să își poată realiza visurile acasă. În același timp, statul trebuie să ajute la sporirea potențialului cetățeanului prin abordarea problemelor legate de sănătate, de educație și de limitele pieței libere, probleme la care se poate răspunde prin politici publice, rezultatul fiind un nivel de trai cât mai ridicat pentru toți cetățenii. Sporirea capitalului social – crearea unui simț civic definit prin încredere între cetățeni - va conduce la deblocarea potențialului cetățenilor români pentru a se realiza prin forțe proprii, asigurând totodată și dezvoltarea durabilă a comunităților lor.

Conștientizarea importanței mediului a crescut semnificativ în ultimii ani, atât în ceea ce privește mediul natural, cât și la cel antropic. Protejarea naturii este responsabilitatea tuturor datorită impactului biunivoc om – mediu, dar și o oportunitate a cetățenilor de a se uni într-un scop nobil, prin conștientizarea acestei responsabilități. Realizarea unui mediu antropic durabil poate fi atins prin cultivarea unui sentiment de apartenență și de comunitate, care să elimine simțul

singurătății cetățeanului, factor de risc în realizarea potențialului personal și, în ultimă instanță, a funcționării comunitare.

Ca membră a comunității internaționale, dar mai ales ca membră a Uniunii Europene, România are interesul de a implementa principiile dezvoltării durabile pe plan național. Strategia susține ca România să fie în 2030 o țară membră a unei Uniunii Europene puternice, în care decalajele dintre țări vor fi reduse, iar cetățenii României vor putea trăi într-o țară în care statul servește nevoile fiecărui cetățean într-un mod echitabil, eficient și cu preocupări crescute și constante pentru un mediu curat.

OBIECTIVELE PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ

Evaluarea primului deceniu de implementare a Strategiei Naționale de Dezvoltare Durabilă la orizontul anilor 2013-2020-2030, din 2008, se suprapune în mare cu perioada de când România a devenit stat membru cu drepturi și obligații depline în cadrul Uniunii Europene. În acest fel se poate constata că a existat de la început un înalt grad de congruență conceptuală și operațională între obiectivele dezvoltării durabile și cele ale integrării europene a țării.

Dacă în etapa de tranziție conceptul de dezvoltare durabilă a fost acceptat mai mult declarativ, ca urmare a însușirii documentelor ONU în materie, după anul 2000, odată cu începerea tratatelor de aderare la UE, el a devenit o parte integrantă a construcției legislative și instituționale, găsindu-și reflectarea în principalele direcții ale politicii de stat. Se poate aprecia că încorporarea acquisului comunitar și aplicarea instrumentelor de lucru agreeate la nivelul UE au constituit principalul motor al alinierii accelerate a României la principiile și practicile dezvoltării durabile.

Primii doi ani de la aderarea la UE au marcat o creștere dinamică a economiei românești, justificând asumarea unor obiective strategice și ținte de etapă ambițioase pentru perioada următoare. Însă criza economico-financiară a afectat grav România, a dus la o cădere drastică a produsului intern brut (PIB) și a veniturilor populației și s-a prelungit, prin efectele sale până în 2010-2011. Criza a scos în evidență o seamă de vulnerabilități structurale și funcționale persistente care impun resetarea unor priorități, cu mobilizarea corespunzătoare a resurselor bugetare proprii și utilizarea rațională a fondurilor de solidaritate, coeziune, agricultură și dezvoltare rurală alocate României prin actualul și viitorul cadru financiar multianual ale UE.

În ansamblu, în ciuda dificultăților întâmpinate, bilanțul primului deceniu de implementare a SNDD este pozitiv, demonstrând reziliența și sustenabilitatea opțiunilor strategice ale societății românești și apartenența sa la UE. Această apreciere este susținută de faptul că produsul intern brut al României calculat la paritatea puterii de cumpărare a sporit de la 39% din media UE în 2006 la 63% în 2017, cu perspectiva realistă, potrivit programului de convergență, să ajungă la 80% în 2020.

Conform sondajelor Eurobarometrului din primăvara anului 2018, cetățenii României își mențin atitudinea optimistă cu privire la viitorul lor european în proporție de 65% în comparație cu media de 58% în totalitatea statelor membre ale UE. Se crează astfel premisele materiale pentru îndeplinirea obiectivelor și țărilor Strategiei în conformitate cu Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a ONU și cu dispozițiile relevante ale UE.

În continuare, se relevă neajunsurile constatate și se identifică domeniile specifice în care sunt necesare eforturi și resurse suplimentare pentru realizarea obiectivelor de convergență și apropierea semnificativă de media Uniunii Europene.

Sănătatea și bunăstarea – esențiale pentru o viață sustenabilă

În viziunea dezvoltării durabile, **înseamnă doar absența bolii**, ci un fizică, psihică și socială a fiecărei

Din acest motiv, **Obiectivul 3** vizează **asigurarea unei vieți sănătoase bunăstării pentru toți, la toate vârstele.**

În cadrul opționalului „ECO elevii descoperă că sănătatea nu este doar ci o alegere **ecologică, socială și educațională**. Tot ceea ce ne înconjoară – **aerul, apa, alimentația, mișcarea, emoțiile și relațiile** – influențează modul în care trăim și ne simțim. Astfel, sănătatea este strâns legată de mediul în care trăim și de alegerile pe care le facem zi de zi.

sănătatea nu echilibru între starea persoane.

al Agendei 2030 și **promovarea**

– **Școala viitorului**”, o problemă medicală,

Lecții din prezent pentru școala viitorului

În context european, sănătatea este abordată prin politici de **prevenție** și intervenții adaptate crizelor actuale – cum a fost, de exemplu, **pandemia de COVID-19**. Cele mai recente rapoarte europene evidențiază progresele și provocările în domenii esențiale precum:

- **sănătatea mintală** – afectată semnificativ în rândul tinerilor, mai ales după pandemie;
- **accesul echitabil la servicii medicale**, în special în context digital;
- **poluarea și impactul ei asupra sănătății** – în special în zonele urbane.

Aceste realități arată că **formarea elevilor de azi ca viitori cetățeni responsabili** presupune înțelegerea profundă a legăturii dintre sănătate, mediu, educație și echitate socială. Prin teme integrate și printr-o abordare transdisciplinară, școala poate deveni un spațiu de conștientizare, acțiune și schimbare.

Educația este recunoscută ca un **obiectiv strategic (ODD 4)** și o **cheie pentru realizarea tuturor celorlalte ODD**. Este esențială pentru:

- formarea unor cetățeni responsabili și informați,
- dezvoltarea de competențe relevante pentru noile provocări globale,
- cultivarea unor valori și atitudini sustenabile.

Pentru a răspunde acestei misiuni, sistemele educaționale trebuie să:

- formuleze obiective relevante,
- actualizeze conținuturile,
- adopte metode pedagogice active și interdisciplinare,
- promoveze sustenabilitatea la toate nivelurile instituționale.

ODD 3 – Sănătate și bunăstare pentru toți

Formularea oficială:

„Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, de toate vârstele.”

Acest obiectiv reflectă o viziune complexă asupra sănătății, care include echilibrul fizic, mintal și social. În cadrul cursului „ECO – Școala viitorului”, ne vom concentra asupra modului în care sănătatea noastră influențează mediul și invers, și vom cultiva comportamente responsabile pentru un viitor durabil.

Trăim într-o lume în care sănătatea nu înseamnă doar să nu fim bolnavi, ci să ne simțim bine fizic, psihic și social. Sănătatea și bunăstarea fiecăruia dintre noi sunt esențiale pentru o viață echilibrată, activă și fericită. Din acest motiv, obiectivul cu numărul 3 al Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă este dedicat **asigurării unei vieți sănătoase și promovării bunăstării pentru toți, la orice vârstă.**

În opționalul „ECO școala viitorului”, învățăm că sănătatea nu este doar o problemă medicală, ci și o alegere ecologică, socială și educațională. Tot ce ne înconjoară – aerul pe care îl respirăm, apa pe care o bem, alimentația noastră, activitățile zilnice, felul în care gândim și comunicăm – influențează modul în care ne simțim.

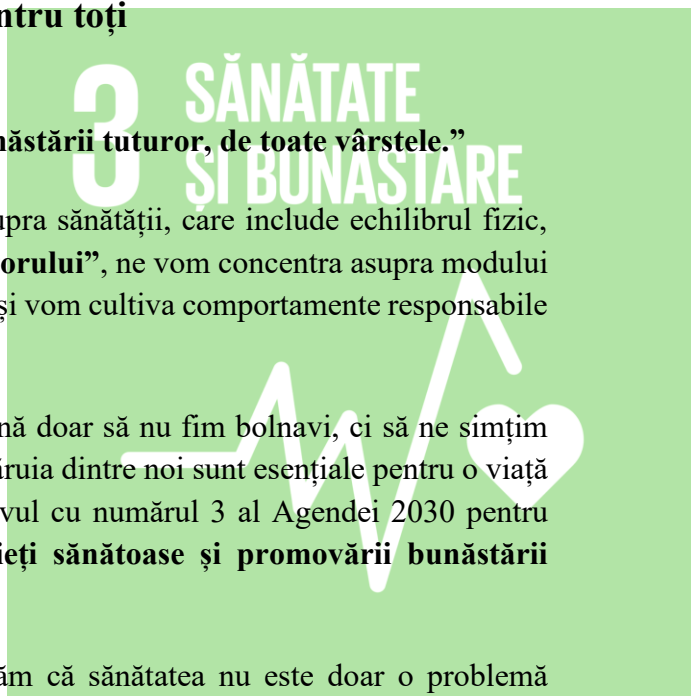
Ce înseamnă să fii sănătos?

Conform Organizației Mondiale a Sănătății, **sănătatea este o stare de bine fizic, mintal și social completă**, nu doar absența bolii. Prin urmare, promovarea sănătății include:

- prevenirea bolilor,
- adoptarea unui stil de viață echilibrat,
- gestionarea emoțiilor și a stresului,
- construirea de relații pozitive cu cei din jur,
- protejarea mediului în care trăim.

Sănătatea populației în România

***Următoarele statistici sunt preluate din **Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030**, adoptată de Guvernul României în ședința din 9 noiembrie 2018, prin HG nr. 877/2018, a fost elaborată sub directă

coordonare a Departamentului pentru dezvoltare durabilă, cu aportul Comitetului de redactare, Secretariatului general al guvernului, ministerelor și altor instituții publice centrale, autorităților locale, agențiilor de dezvoltare regională, forurilor academice și universitare, institutelor naționale de cercetare-dezvoltare, asociațiilor patronale și sindicatelor, sectorului privat, organizațiilor neguvernamentale și altor formațiuni ale societății civile și a cetățenilor interesați.

1. Acces și calitate a serviciilor medicale

- Esențială pentru o societate durabilă, centrată pe pacient și prevenție.
- Accent pe: promovarea unui stil de viață sănătos, educație medicală, prevenție și sprijin pentru persoane cu boli psihice și dizabilități.

2. Situația generală a sănătății populației

- România are o speranță de viață scăzută: 75,3 ani (2016) vs. 81 ani media UE.
- „Speranța de viață sănătoasă” la 65 de ani: femei – 5,6 ani (UE: 10,1); bărbați – 6,2 ani (UE: 9,8).
- Probleme majore: îmbătrânirea populației, scăderea natalității și emigrarea populației active.
- Mortalitatea maternă și infantilă a scăzut, dar rămâne peste media UE.

3. Finanțarea sănătății

- Între 2007-2016, bugetul pentru sănătate aproape s-a dublat, dar rămâne cel mai mic procent din PIB din UE: 4,5% (2018) vs. media UE ~8%.
- Cheltuielile sociale sunt, de asemenea, mult sub media europeană.

4. Infrastructură și personal medical

- S-au modernizat spitale, policlinici, ambulanțe, rețele sociale și de urgență.
- Numărul medicilor a crescut, dar în sectorul public a scăzut, în timp ce sectorul privat s-a extins de 3,4 ori (2007-2016).

5. Boli infecțioase și vaccinare

- Tuberculoza: scădere cu 43,4% (2006-2016), dar România rămâne pe primul loc în UE; anual, 1.100 decese și 16.000 cazuri noi.
- HIV/SIDA: peste 6.600 pacienți cu HIV și 15.000 cu SIDA (2016).
- Vaccinare: scădere îngrijorătoare sub pragul de 95% necesar pentru imunitate colectivă – în 2016, doar 76% pentru rujeolă. Creșterea influenței mișcării anti-vaccinare.

6. Boli cronice

- Incidența cancerului, diabetului și bolilor cardiovasculare comparabilă cu țările dezvoltate, dar mortalitatea cardiovasculară este foarte ridicată:
- România: 954,8 decese / 100.000 locuitori (2015) vs. media UE: 381,4.
- Screening-uri și campanii de conștientizare, dar povara bolilor cronice rămâne ridicată.

7. Consum de substanțe nocive

- Peste 4,2 milioane fumători; o treime predispuși la moarte prematură din cauza fumatului.
- Consumul de alcool similar cu media UE, dar episoadele de consum excesiv sunt o problemă gravă.

8. Sănătatea mintală

- Creștere a cazurilor de boli psihice: de la 802,8/100.000 locuitori (2006) la 1.159,8 (2015).
- Prevalența depresiei: aproape 932.000 cazuri (5% din populație, 2015).
- Rata suicidului: 10,4/100.000 locuitori (2016), cu incidență de 5 ori mai mare la bărbați.
- OMS și UE susțin programe pentru sănătatea mintală, dar datele oficiale din România sunt subestimate.

✅ **Concluzie:** România a făcut progrese în infrastructură, scăderea mortalității infantile și controlul unor boli infecțioase, dar rămâne cu mari provocări: **finanțare scăzută, acces inegal la servicii medicale, mortalitate ridicată prin boli cronice și cardiovasculare, rată scăzută a vaccinării și creșterea incidenței bolilor psihice.**

● Țintele naționale 2030 și corespondența lor cu țintele ODD3

Ținte 2030 – România	Ținte ODD3 – globale
❖ Reducerea mortalității materne și mortalității neonatale, sub media UE	🎯 3.1 Reducerea mortalității materne
❖ Reducerea prevalenței mortalității materne și infantile, cu focus pe grupuri vulnerabile	🎯 3.1 / 3.2 Mortalitatea maternă și infantilă
❖ Reducerea incidenței cancerului la sân, col uterin și a sarcinilor la adolescente	🎯 3.7 Acces la sănătate sexuală și reproductivă
❖ Creșterea acoperirii vaccinale până la nivelul minim recomandat de OMS	🎯 3.b Acces la vaccinuri și medicamente esențiale
❖ Stoparea tuberculozei și combaterea hepatitei și altor boli transmisibile	🎯 3.3 Combaterea bolilor transmisibile
❖ Reducerea cu o treime a mortalității premature prin boli netransmisibile și sănătate mintală	🎯 3.4 Reducerea mortalității prin boli netransmisibile și promovarea sănătății mintale
❖ Reducerea mortalității cauzate de boli cronice	🎯 3.4 Mortalitate prin boli netransmisibile
❖ Promovarea conștientizării bolilor psihice, reducerea stigmatului, sprijin pentru pacienți	🎯 3.4 Sănătate mintală și bunăstare

Ținte 2030 – România	Ținte ODD3 – globale
❖ Reducerea consumului de substanțe nocive	 3.5 Prevenirea consumului de alcool, droguri, substanțe nocive
❖ Asigurarea accesului universal la informare, educare și consiliere pentru prevenție	 3.5 + 3.8 Stil de viață sănătos și acces universal la servicii
❖ Digitalizarea completă a sistemului de sănătate, acces rapid la servicii și tratamente	 3.8 Acces universal la servicii medicale de calitate

Înainte de concluzie

Menținerea unei stări de sănătate optime și cultivarea bunăstării pentru toți oamenii, indiferent de vârstă, reprezintă fundamentul unei societăți sustenabile, orientate spre prevenție și grijă față de individ. Dreptul la îngrijire medicală corespunzătoare și protejarea sănătății se înscriu printre drepturile fundamentale ale fiecărei persoane.

La nivel național, accentul este pus pe creșterea rezilienței sistemului public de sănătate și pe extinderea accesului la servicii medicale de calitate. Aceste direcții devin cu atât mai importante în contextul în care România se confruntă, de peste un deceniu, cu o scădere naturală a populației și cu o speranță de viață la naștere printre cele mai mici din Uniunea Europeană.

Pentru atingerea obiectivelor, este necesară o abordare integrată care să includă măsuri eficiente împotriva poluării, reducerii zgomotului și limitării emisiilor de particule nocive din aer – factori ce influențează direct sănătatea publică.

În ultimii zece ani, speranța de viață a crescut ușor, însă rămâne cu aproape șase ani mai mică decât media europeană. Experiența pandemiei a scos în evidență vulnerabilitățile sistemului sanitar, subliniind urgența investițiilor în cercetarea medicală, în prevenție și în capacitatea de reacție rapidă la situații de criză sau la amenințări complexe pentru sănătatea populației.

CONCLUZIE

Sănătatea și bunăstarea nu țin doar de spitale sau medici, ci de alegerile noastre zilnice. Prin comportamente echilibrate, prin protejarea mediului și prin grijă față de cei din jur, devenim parte activă într-o lume mai sănătoasă, mai responsabilă, mai ECO.

APĂ CURATĂ ȘI CANALIZARE

Formularea oficială este: „Asigurarea disponibilității și gestionarea durabilă a apei și apelor uzate pentru toți”.

1. INTRODUCERE

Programul comun de monitorizare a alimentării cu apă și canalizării (*Joint Monitoring Programme for Water Supply and Sanitation - JMP*) al [Organizației Mondiale a Sănătății](#) și [Fondului Internațional pentru Urgențe ale Copiilor al Națiunilor Unite](#) a precizat în 2017 că 4,5 miliarde de persoane nu aveau acces la sisteme de canalizare corespunzătoare.

Ultimele estimări arată că, la nivel mondial, trei din 10 persoane nu au avut posibilitatea să se spele pe mâini cu apă și săpun acasă în timpul pandemiei de COVID-19.

Miliarde de oameni nu vor avea acces la apă potabilă pentru uz casnic și la servicii de salubritate și igienă sigure la nivel mondial în 2030 dacă ritmul progreselor nu va fi de patru ori mai mare, potrivit unui nou raport al Organizației Mondiale a Sănătății și UNICEF.

În 2020, aproximativ o persoană din patru nu a beneficiat de apă potabilă sigură în locuința sa și aproape jumătate din populația lumii nu a avut acces la servicii de salubritate sigure. COVID-19 a evidențiat nevoia stringentă de a asigura tuturor accesul la o bună igienă a mâinilor. În momentul declanșării pandemiei, la nivel mondial, trei din 10 persoane nu aveau posibilitatea să se spele pe mâini cu apă și săpun acasă.

„Spălatul pe mâini este una dintre cele mai eficiente modalități prin care se poate preveni răspândirea COVID-19 și a altor boli infecțioase. Și totuși, în întreaga lume, milioane de oameni nu au acces la o sursă de apă sigură, pe care să se bazeze,” a afirmat dr. Tedros Adhanom Ghebreyesus, director general al OMS. „Investițiile în apă, salubritate și igienă trebuie să fie o prioritate la nivel global dacă vrem să punem capăt acestei pandemii și să construim sisteme medicale mai rezistente.”

S-au raportat unele progrese, însă acestea sunt insuficiente

În 2020, s-a înregistrat pentru prima dată un număr mai mare de persoane care au recurs la instalații sanitare autonome îmbunătățite, precum latrinele și fosele septice, ce pot prelua și trata deșeurile în mod eficient, în detrimentul racordării la sistemele de canalizare. Este necesar ca guvernele să ofere sprijin adecvat pentru gestionarea în condiții de siguranță a instalațiilor sanitare autonome, inclusiv pentru managementul deșeurilor fecale.

Nevoia stringentă de investiții

Raportul arată clar că, în cazul în care persistă tendința actuală, miliarde de copii și de familii nu vor avea acces la serviciile WASH esențiale și vitale, afirmând că, până în 2030:

- doar 81% din populația lumii va avea acces la apă potabilă sigură în gospodărie, în timp ce 1,6 miliarde de oameni nu vor avea acces;
- doar 67% din populația lumii va avea acces la servicii de salubritate sigure, în timp ce 2,8 miliarde de oameni nu vor avea acces;
- doar 78% din populația lumii va avea acces la dotări de bază pentru spălarea mâinilor, în timp ce 1,9 miliarde de oameni nu vor avea acces.

Raportul prezintă și vastele inegalități, cei mai afectați fiind copiii și familiile vulnerabile. Pentru a obține un acces universal la apă potabilă sigură până în 2030, progresele țărilor celor mai puțin dezvoltate ar trebui să înregistreze un ritm de zece ori mai mare decât în prezent. În contextele fragile, în care riscul ca populația să nu beneficieze de apă potabilă sigură este de două ori mai mare, ar trebui ca acest ritm să crească de 23 de ori.

Alte concluzii relevante ale raportului sunt:

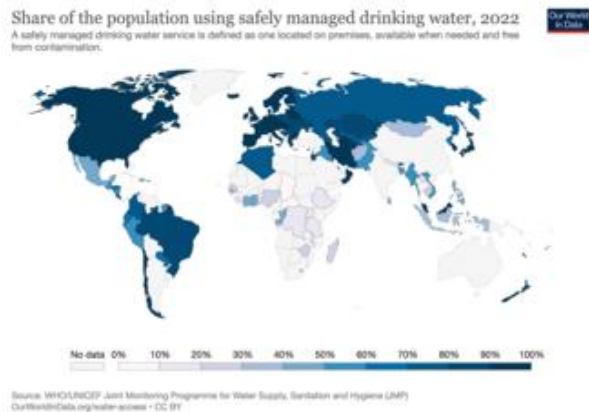
- Opt din zece persoane fără acces la servicii esențiale de apă trăiesc în mediul rural. De asemenea, serviciile de salubritate sigure deservește 62% din populația urbană a lumii și doar 44% din populația rurală.
- Africa subsahariană prezintă cele mai lente progrese din lume. Doar 54% din populație folosește apă potabilă sigură, iar în contextele fragile procentul este de doar 25%.

Accesul la apă potabilă, canalizare, salubritate și igienă este cea mai fundamentală nevoie umană pentru sănătate și bunăstare, dar miliarde de oameni nu vor avea acces la aceste servicii de bază în 2030 dacă progresul nu se va multiplica de patru ori. Cererea de apă este în creștere din cauza creșterii rapide a populației, urbanizării și cererii de apă în creștere din sectoarele agriculturii, industriei și energetic. Cererea de apă a depășit rata de creștere a populației, iar jumătate din populația lumii se confruntă deja cu un deficit sever de apă cel puțin o lună pe an. Se estimează că deficitul de apă va crește odată cu creșterea temperaturilor globale, ca urmare a schimbărilor climatice.

Doar 0,5% din apa de pe Pământ este apă dulce utilizabilă și disponibilă. Limitarea încălzirii globale la 1,5°C, comparativ cu 2°C, ar înjumătăți aproximativ proporția populației mondiale care se estimează că va suferi de deficit de apă, deși există o variabilitate considerabilă între regiuni. Se estimează că populația urbană globală care se confruntă cu deficitul de apă se va dubla de la 930 de milioane în 2016 la 1,7-2,4 miliarde de oameni în 2050. În ciuda progreselor înregistrate, 2,2 miliarde de oameni nu dispuneau de servicii de apă potabilă gestionate în condiții de siguranță, 3,5 miliarde nu aveau acces la servicii de salubritate gestionate în siguranță și 2,0 miliarde de servicii de igienă de bază în 2022.

2. ȚINTELE ODD 6

Ținta 6.1: Apă potabilă sigură și accesibilă

Harta lumii pentru indicatorul 6.1.1: Ponderea populației care are acces la servicii de apă potabilă gestionate în condiții de siguranță

„Până în 2030, realizarea accesului universal și echitabil la [apă potabilă](#) sigură și accesibilă pentru toți”

Această țintă are un singur indicator: indicatorul 6.1.1 reprezintă „Ponderea populației care are acces la servicii de alimentare cu apă potabilă gestionate în condiții de siguranță”.

Definiția „serviciu de apă potabilă gestionat în condiții de siguranță” este: „Apă potabilă provenită dintr-o sursă îmbunătățită care este situată în locuință, disponibilă atunci când este necesar și fără contaminare chimică sau cu fecale”.

Ținta 6.2: Oprirea defecării în aer liber și asigurarea accesului la canalizare și facilități sanitare

Harta lumii pentru indicatorul 6.2.1a: Ponderea populației care are acces la instalații de canalizare gestionate în siguranță

Harta lumii pentru indicatorul 6.2.1b: Ponderea populației cu facilități de bază pentru spălarea mâinilor în locuință

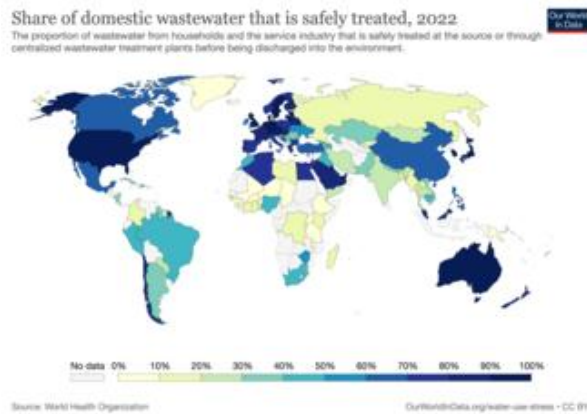
„Până în 2030, asigurarea accesului la sisteme de [canalizare](#) și facilități sanitare adecvate și echitabile pentru toți și oprirea defecării în aer liber, acordând o atenție specială nevoilor femeilor și fetelor, precum și persoanelor aflate în situații vulnerabile”

Această țintă are un singur indicator: indicatorul 6.2.1 reprezintă „Ponderea populației care utilizează (a) servicii de canalizare gestionată în condiții de siguranță și (b) o instalație pentru spălarea mâinilor cu apă și săpun”.

Definiția serviciului de „canalizare gestionată în siguranță” este: „utilizarea facilităților îmbunătățite care nu sunt împărțite cu alte gospodării și prin intermediul cărora excrementele sunt eliminate în siguranță sau transportate și tratate în afara amplasamentului”. Instalațiile de canalizare îmbunătățite sunt cele concepute pentru a preveni din punct de vedere igienic contactul uman cu excrementele.

Oprirea defecării în aer liber va necesita furnizarea de toalete și sisteme de canalizare pentru 2,6 miliarde de oameni, precum și modificarea comportamentului populației. Pentru a îndeplini țintele ODD 6 pentru canalizare până în 2030, aproape „o treime din țări va trebui să accelereze progresul pentru a pune capăt defecării în aer liber, inclusiv [Brazilia](#), [China](#), [Etiopia](#), [India](#), [Indonezia](#), [Nigeria](#) și [Pakistan](#). Acest lucru va necesita cooperare între [guverne](#), [societatea civilă](#) și [sectorul privat](#).

Ținta 6.3: Îmbunătățirea calității apei, tratarea apelor uzate și reutilizarea în siguranță

Harta lumii pentru indicatorul 6.3.1: Ponderea apelor uzate menajere și industriale tratate în siguranță

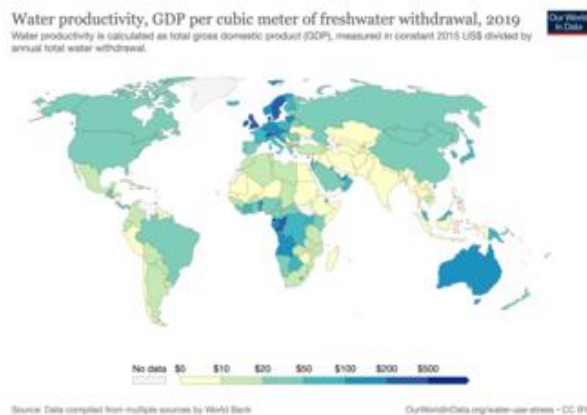
„Până în 2030, îmbunătățirea calității apei prin reducerea [poluării](#), eliminarea depozitării necorespunzătoare a deșeurilor și minimizarea eliberării de [substanțe chimice](#) și materiale periculoase, reducerea la jumătate a proporției apelor uzate netratate și creșterea substanțială a reciclării și a reutilizării sigure a apei, la nivel global”.

Această țintă are doi indicatori:

- indicatorul 6.3.1: „Ponderea fluxurilor de ape uzate menajere și industriale tratate în condiții de siguranță”,
- indicatorul 6.3.2: „Ponderea corpurilor de apă cu o calitate bună a apei”.

Starea actuală pentru indicatorul 6.3.2 este că: „Estimările preliminare din 79 de țări cu venituri mari și medii superioare în 2019 sugerează că, în aproximativ un sfert dintre acestea, mai puțin de jumătate din toate fluxurile de ape uzate menajere au fost tratate în siguranță”.

Ținta 6.4: Creșterea eficienței utilizării apei și asigurarea aprovizionării cu apă curată

Harta lumii pentru indicatorul 6.4.1: Productivitatea apei

„Până în 2030, creșterea substanțială a eficienței utilizării apei în toate sectoarele, asigurarea sustenabilității rezervelor și a furnizării de apă potabilă pentru a aborda criza apei și pentru a reduce substanțial numărul persoanelor care suferă de deficit de apă”.

Această țintă are doi indicatori:

- indicatorul 6.4.1: „Creșterea eficienței utilizării apei în timp”,
- indicatorul 6.4.2: „Nivelul stresului hidric: ponderea rezervelor de apă dulce ca proporție din resursele disponibile de apă dulce”.

Situația actuală privind stresul hidric a fost rezumată după cum urmează: „În 2017, [Asia Centrală](#) și [de Sud](#) și [Africa de Nord](#) au înregistrat un indice al stresului hidric foarte ridicat (indicele de stres hidric este definit ca raportul dintre apa dulce extrasă și totalul resurselor regenerabile de apă dulce), de peste 70%”. Acestea sunt urmate de [Asia de Vest](#) și [de Est](#), cu un indice al stresului de apă de 54%, respectiv 46%.

Ținta 6.5: Implementarea Managementului integrat al resurselor de apă

Un bărbat vinde apă de băut

„Până în 2030, implementarea Managementului integrat al resurselor de apă la toate nivelurile, inclusiv prin cooperare transfrontalieră, după caz”.

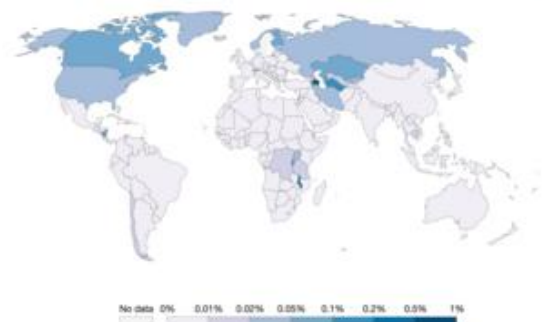
Această țintă are doi indicatori:

- indicatorul 6.5.1 „Gradul de management integrat al resurselor de apă”,
- indicatorul 6.5.2 „Ponderea bazinelor de apă transfrontaliere care sunt subiectul unui acord operațional de cooperare în domeniul apei”.

O analiză din 2020 a relevat că: „În 2018, 60% din 172 de țări au raportat niveluri foarte scăzute, scăzute și mediu-scăzute de implementare a managementului integrat al resurselor de apă și este puțin probabil să atingă obiectivul de implementare până în 2030”

Ținta 6.6: Protejarea și restaurarea ecosistemelor legate de apă

Share of land covered by lakes and rivers, 2022
The percentage of total land area that is made up of lakes and rivers all year round.

Source: UN Environment Programme

Our World in Data

Harta lumii pentru indicatorul 6.6.1: Ponderea terenului acoperit de ape interioare (lacuri și râuri)

„Până în 2020, protejarea și restabilirea [ecosistemelor](#) legate de apă, inclusiv [munți](#), [păduri](#), [zone umede](#), [râuri](#), [acvifer](#) și [lacuri](#)”.

Această țintă are un singur indicator: indicatorul 6.6.1 reprezintă „Extinderea în timp a ecosistemelor legate de apă”. Metodologia de monitorizare a indicatorului este încadrată în jurul a cinci subindicatori:

1. extinderea spațială a ecosistemelor legate de apă
2. calitatea apei lacurilor și a corpurilor de apă artificiale (
3. cantitate de apă deversată în râuri și estuare
4. calitatea apei importată din indicatorul ODD 6.3.2
5. cantitatea de apă subterană din acvifere

Ținta 6.a: Extinderea sprijinului pentru apă și canalizare în țările în curs de dezvoltare

„Până în 2030, extinderea cooperării internaționale și a sprijinului pentru consolidarea capacităților țărilor în curs de dezvoltare în activități și programe legate de apă și canalizare, inclusiv colectarea apei pluviale, [desalinizare](#), eficientizarea consumului de apă, tratarea apelor uzate, tehnologii de reciclare și reutilizare”.

Acest obiectiv are un singur indicator: indicatorul 6.a.1 reprezintă „Valoarea Asistenței Oficiale pentru Dezvoltare (AOD) legată de apă și canalizare, care face parte dintr-un plan de cheltuieli coordonat de guvern”.

În aprilie 2020, raportul de progres al ONU a afirmat că „plățile AOD pentru sectorul apei au crescut în 2018 la 9 miliarde USD, respectiv 6%, după ce în anul anterior înregistraseră o scădere”.

Ținta 6.b: Sprijinirea angajamentului local în managementul apei și canalizării

„Sprijinirea și consolidarea participării comunităților locale la îmbunătățirea managementului apei și apelor uzate”.

Acest obiectiv are un singur indicator: indicatorul 6.b.1 reprezintă „Ponderea unităților administrative locale care au adoptat și implementează politici și proceduri de participare a comunităților locale la managementul apei și apelor uzate”.

Provocări

Schimbările climatice

Schimbările climatice îngreunează atingerea Țintei 6.1 (acces universal la apă potabilă sigură), deoarece schimbările climatice pot crește „șocurile legate de vreme” și anume perioadele de [secetă](#), ploi abundente și temperaturi extreme. Acest lucru, la rândul său, poate provoca daune infrastructurii de apă și poate duce la deficit de apă.

Impactul pandemiei de COVID-19

Pandemia [COVID-19](#) ar putea afecta capacitatea utilităților de apă și apă uzată de a îndeplini ODD 6 prin creșterea pierderilor din venituri care altfel ar fi utilizate pentru investiții. Pandemia de COVID-19 a afectat foarte mult persoanele cu venituri reduse din mediul urban care trăiesc în mahalale cu acces redus sau deloc la apă potabilă. Pandemia a arătat importanța canalizării, a igienei și a accesului adecvat la apă curată pentru prevenirea bolilor. Potrivit Organizației Mondiale a Sănătății, spălarea mâinilor este una dintre cele mai eficiente acțiuni care se pot întreprinde pentru a reduce răspândirea agenților patogeni și a preveni infecțiile, inclusiv virusul COVID-19.

Monitorizare și progres

Un raport anual este pregătit de către [Secretarul General al Națiunilor Unite](#) care evaluează progresul către [Obiectivele de Dezvoltare Durabilă](#). În plus, actualizările și progresele pot fi găsite și pe site-ul dedicat, care este gestionat de Națiunile Unite.

În aprilie 2020, Secretarul General al Națiunilor Unite [António Guterres](#) a declarat: „În prezent, Obiectivul de Dezvoltare Durabilă 6 este întârziat”, ceea ce „îngreunează progresul în implementarea Agendei 2030, respectarea drepturilor omului și realizarea păcii și securității în întreaga lume”.

3. SITUAȚIA ÎN ROMÂNIA

România s-a angajat prin Tratatul de Aderare să asigure **respectarea directivelor UE** în domeniul apei potabile și apelor uzate, iar în 2015 a adoptat Agenda 2030 a ONU, în cadrul căreia Obiectivul 6 Apă curată și canalizare urmărește să asigure disponibilitatea și gestionarea durabilă a apei și a sănătății pentru toată lumea.

În ultimii 15 ani s-au făcut **investiții** importante în sectorul apei/apelor uzate, de circa 7 miliarde de euro, dar nevoile de conformare deplină sunt încă foarte mari, fiind evaluate la un minim de 24,5 miliarde de euro.

Mai mult, **digitalizarea** a devenit o condiție prealabilă pentru o utilitate de apă viabilă. Multe companii de apă la nivel global au fost vizate de atacuri cibernetice, crescând îngrijorările cu privire la vulnerabilitatea sectorului.

Lipsa **resurselor umane** specializate și migrația oamenilor către alte sectoare mai atractive au dus la o nevoie crescută de a dezvolta programe specifice pentru oportunități mai bune de angajare pentru oameni, venituri mai mari și noi posibilități de dobândire și îmbunătățire a competențelor și cunoștințelor.

În acest cadru complex, Asociația Română a Apei salută această inițiativă și își prezintă **contribuția la o strategie UE de reziliență în domeniul apei**, care poate aborda atât schimbările climatice, cât și provocările specifice naționale.

Informații suplimentare:

<https://mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/Dezvoltarea%20sectorului%20de%20apa%20si%200canal%20in%20Romania.pdf>

Apa, o resursă prețioasă: cum să o protejăm: <https://cuapelecurate.ro/apa-o-resursa-pretioasa-cum-sa-o-protejam/>

4. SITUAȚIA LA BOTOȘANI

Serviciul de alimentare cu apă potabilă, care are drept scop asigurarea apei potabile pentru toți utilizatorii din Aria de delegare, aferentă gestionării bunurilor concesionate din domeniul public al județului Botoșani și ale celorlalte unități administrativ teritoriale membre a Asociației de

Dezvoltare Intercomunitară „AQUA „ Botoșani . Apa potabilă este destinată, în ordinea priorităților, pentru stingere a incendiilor, consumul spitalelor și școlilor, consum menajer, serviciilor publice, precum și pentru consumul necesar în activități productive și comerciale.

Principalele surse de alimentare cu apă, utilizate în prezent, sunt:

- a) surse de suprafață:
 - captarea din râul Prut :
 - pentru alimentarea stației de tratare a apei potabile Darabani ;
 - lacul de acumulare Stânca–Costești pentru alimentarea stației de tratare a apei potabile Ștefănești ;
 - captarea din râul Siret :
 - lacul de acumulare Bucecea pentru alimentarea stațiilor de tratare a apei potabile Bucecea și Cătămărăști ;
 - alte surse : Lacul Negreni - pentru alimentarea stației de tratare a apei potabile Săveni
- b) surse subterane: alimentări private sau comunale dintr-o varietate de surse ;

Principalii emisari utilizați în prezent sunt: râul Siret în zona Bucecea, pârâul Sitna în zona Răchiți–Botoșani, pârâul Teascu în zona Tulbureni–Botoșani, pârâul Bașeu în zona Ștefănești și pârâul Jijia în zona Trușești.

Serviciul de canalizare, care are drept scop asigurarea serviciilor de canalizare pentru toți utilizatorii din Aria de delegare. În funcție de specificul local, sistemul de canalizare se poate realiza în sistem unitar, divizor și mixt.

Informații suplimentare:

<https://www.apabotosani.ro/documente/legislatie/Regulament%20consolidat%20al%20serviciilor%20de%20alimentare%20cu%20ap%C4%83%20%C5%9Fi%20de%20canalizare%20din%20jud%C5%A3ul%20Boto%C5%9Fani.pdf> (cap. III, IV, V paginile 22-56)

https://www.cjbotosani.ro/files/h126_27.09.2010%20Section%205_Options_Analysis_v2_RO.pdf (pag. 24-26, pag. 45-50)

În orașul Dorohoi:

https://www.primariadorohoi.ro/files/2021/Strategie%20de%20Dezvoltare%20Durabil%C4%83%20Dorohoi_actualizat%2012_05_2021_rev%20ANC2.pdf

(pag. 41-44, 88,97,100,104,108, 117-165)

<https://primariadorohoi.ro/files/2022/sidu/SIDU%20Dorohoi.pdf>

(pag.117-132)

5. MATERIALE SUPLIMENTARE

https://multimedia.europarl.europa.eu/ro/video/apa-potabila-sigura-si-curata-pentru-toata-lumea_N01-AFPS-201214-WATR

<https://lectia-despre-apa.aquademica.ro/>

<https://eduboom.ro/video/3289/apa-proprietati-si-utilizare>

<https://eduboom.ro/video/1708/apa-partea-i>
<https://eduboom.ro/video/1686/apa-partea-ii>
<https://eduboom.ro/video/3153/apa-pe-pamant>
<https://eduboom.ro/video/3176/utilizarile-apei>
<https://www.youtube.com/watch?v=mZ1pdgUt3jw>

Teorie despre apa:

<https://www.fizichim.ro/docs/chimie/clasa7/capitolul2-substante-amestecuri-de-substante/II-5-apa>

BIBLIOGRAFIE

<https://www.unicef.org/romania/ro/comunicate-de-pres%C4%83/oms-%C8%99i-unicef-avertizeaz%C4%83-progrese-de-patru-ori-mai-mari-sau-miliarde-de-oameni>
https://ro.wikipedia.org/wiki/Obiectivul_de_Dezvoltare_Durabil%C4%83_6
<https://ambasadasustenabilitatii.ro/raport-ingrijorator-al-oms-si-unicef-miliarde-de-oameni-nu-vor-avea-acces-la-apa-potabila-in-2030/>

ORAȘE SI COMUNITĂȚI DURABILE

Obiectivul de dezvoltare durabilă 11 (ODD 11 sau Obiectivul Global 11) - „Orașe și comunități durabile” este unul dintre cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă adoptate de Națiunile Unite în 2015. Potrivit Organizației Națiunilor Unite, denumirea completă a obiectivului este: „Orașe și comunități incluzive, sigure, rezistente și durabile.

➤ INTRODUCERE

La nivel global, peste 3,9 miliarde de persoane (jumătate din populația lumii) trăiesc în orașe. Se estimează că numărul acestora va crește la 5 miliarde până în 2030. Orașele din întreaga lume ocupă doar 3% din suprafața terestră, totuși sunt responsabile de 60-80% din consumul de energie și 75% din emisiile de carbon. Există provocări serioase privind viabilitatea și siguranța orașelor în a răspunde cerințelor crescute din viitor.

ODD 11 abordează situația mahalalelor, gestionarea și planificarea așezărilor umane, atenuarea și adaptarea la schimbările climatice și economia urbană. S-a înregistrat o creștere rapidă a metropolelor, în special în țările în curs de dezvoltare. În 1990, existau zece metropole cu 10 milioane de locuitori sau mai mult, iar în 2014, erau deja 28 de metropole, cu un total de 453 de milioane de oameni. În ceea ce privește mahalalele, datele arată că 828 de milioane de oameni trăiesc în mahalale, iar majoritatea se găsește în Asia de Est și de Sud-Est. ODD 11 reprezintă o schimbare în cooperarea internațională pentru dezvoltare de la concentrarea asupra sărăciei ca fenomen rural la recunoașterea faptului că orașele, în special din sudul global, se confruntă cu provocări majore în privința sărăciei extreme, degradării mediului și riscurilor cauzate de schimbările climatice și dezastrele naturale.

În 2022, peste jumătate din populația globală locuia în zone urbane, o rată estimată a ajunge la 70% până în 2050. Aproximativ 1,1 miliarde de oameni trăiau în mahalale sau în condiții asemănătoare mahalalelor în orașe, iar numărul acestora este de așteptat să crească cu 2 miliarde în următorii 30 de ani. 85% dintre locuitorii mahalalelor sunt concentrați în trei regiuni: Asia Centrală și de Sud (359 milioane), Asia de Est și de Sud-Est (306 milioane) și Africa subsahariană (230 milioane)

Zonele urbane ale Europei adăpostesc peste două treimi din populația UE, reprezintă circa 80% din consumul de energie și generează până la 85% din PIB-ul Europei. Aceste zone urbane sunt motoarele economiei europene, dar și catalizatori ai creativității și ai inovării în întreaga Uniune. În aceleași zone întâlnim însă și manifestările cele mai grave ale unor probleme persistente, cum ar fi șomajul, segregarea și sărăcia. Prin urmare, politicile urbane au o însemnătate transfrontalieră mai largă, dezvoltarea urbană fiind astfel esențială pentru politica regională a UE. Pentru perioada 2014-2020, dimensiunea urbană a fost plasată în centrul politicii de coeziune. Cel puțin 50 % din resursele FEDR pentru această perioadă vor fi investite în zonele urbane. Resursele alocate ar putea crește și mai mult pe măsură ce ne apropiem de sfârșitul perioadei. Circa 10 miliarde EUR din FEDR vor fi direct alocate strategiilor integrate de dezvoltare urbană durabilă. De asemenea, aproximativ 750 de orașe vor avea posibilitatea de a pune în aplicare aceste strategii integrate de dezvoltare urbană durabilă.

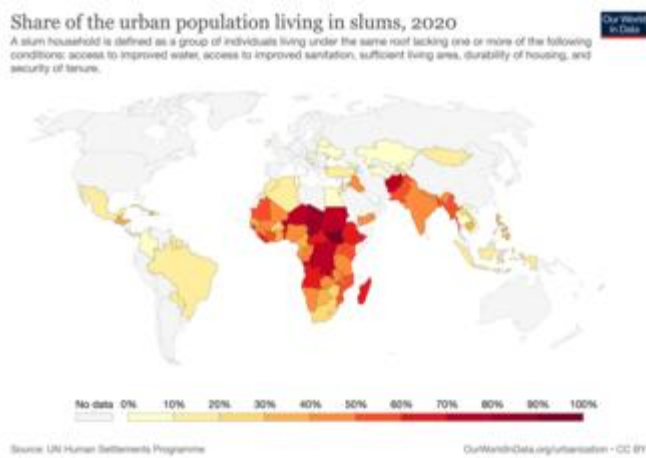
➤ ȚINTELE ODD 11

ONU a definit 10 ținte și 15 indicatori pentru ODD 11. Țintele specifică obiectivele, iar indicatorii reprezintă parametrii prin care se monitorizează dacă țintele sunt atinse.

Ținta 11.1: Locuințe sigure și accesibile

Textul integral al Țintei 11.1 este: „Până în 2030, asigurarea accesului tuturor la locuințe și servicii de bază adecvate, sigure și la prețuri accesibile și modernizarea mahalalelor”. Această țintă are un singur indicator:

- indicatorul 11.1.1 reprezintă „Ponderea populației urbane care trăiește în gospodării situate în mahalale, așezări neoficiale sau în locuințe inadecvate”. Oamenii care locuiesc în mahalale nu au acces la apă de calitate, la canalizare adecvată, spațiu de locuit suficient și locuințe durabile. În anul 2022, aproximativ 1 miliard de oameni trăiau în mahalale urbane.

Harta lumii pentru indicatorul 11.1.1: Ponderea persoanelor care trăiesc în mahalale

Ținta 11.2: Sisteme de transport accesibile și durabile

Textul integral al Țintei 11.2 este: „Până în 2030, acces la sisteme de transport sigure, accesibile și durabile pentru toți, îmbunătățirea siguranței rutiere, în special prin extinderea transportului public, cu o atenție specială nevoilor celor aflați în situații vulnerabile, femei, copii, persoane cu

dizabilități și persoane în vârstă. Îmbunătățirea sistemelor de transport pentru a perfecționa accesibilitatea este esențială pentru limitarea problemelor cauzate de dizabilitățile fizice sau psihice, deficiențele de vedere sau de auz, dificultatea de a transporta bagaje grele sau de a călători cu copii mici, deoarece acestea determină ca, în medie, 25% din populație să experimenteze un grad redus de mobilitate[13].

Un sistem de transport durabil ia în considerare preocupările de călătorie ale diferitelor grupuri socio-economice pentru a atinge validitatea metricilor de accesibilitate. Transportul și planificarea transportului ar trebui să fie coordonate cu planificarea utilizării terenului. Zonele de ocupare a forței de muncă și zonele rezidențiale sunt relativ concentrate, iar mediile urbane și suburbane ar trebui planificate și reconstruite în comun.

Ținta 11.3 Urbanizare durabilă

Zgârie-nori din Taipei, Taiwan

Până în 2030, sporirea gradului de urbanizare durabilă și incluzivă și a capacității de planificare și gestionare participativă a așezărilor umane în toate țările.

Această țintă are doi indicatori:

- indicatorul 11.3.1: „Raportul dintre rata utilizării terenului și rata de creștere a populației”
- indicatorul 11.3.2: „Ponderea orașelor cu o structură de participare directă a societății civile în planificare urbană și management care funcționează în mod regulat și democratic”

Ținta 11.4 Protejarea patrimoniului cultural și natural

Consolidarea eforturilor pentru protejarea și conservarea patrimoniului cultural și natural al lumii.

- Această țintă are un singur indicator: indicatorul 11.4.1 reprezintă „Cheltuieli totale per locuitor pentru protecția și conservarea întregului patrimoniu cultural și natural, în funcție de sursa de finanțare (publică, privată), tipul de patrimoniu (cultural, natural) și nivelul de guvernare (național, regional sau local/municipal).

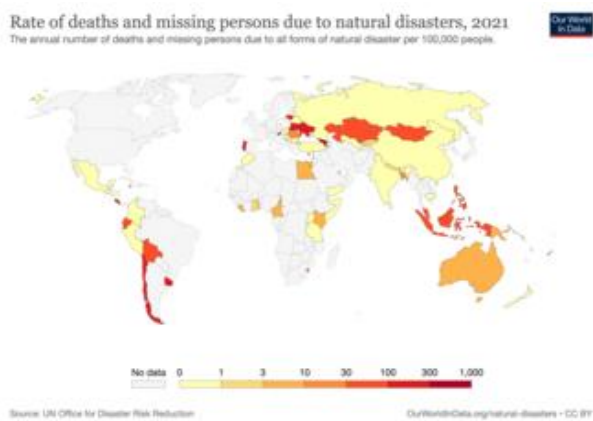

Harta lumii pentru indicatorul 11.4.1: Cheltuieli totale per locuitor pentru protecția și conservarea întregului patrimoniu cultural și natural

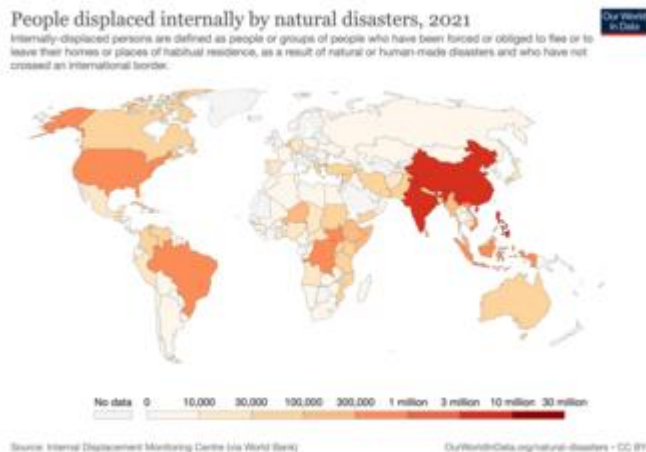
Din cauza războaielor civile, mai mult de jumătate dintre siturile de patrimoniu mondial (World Heritage Sites - WHS) aflate în pericol se află în zone de război din Afganistan, Congo, Irak, Libia, Mali, Palestina, Siria și Yemen. În epoca modernă au avut loc războaie civile nesfârșite în mai multe țări în curs de dezvoltare, acte de vandalism în site-urile culturale comise de teroriști și conducători militari, amenințări de distrugere a siturilor din patrimoniul cultural iranian de către fostul președinte american Donald Trump, o schimbare a identității unui sit (Hagia Sofia) de către guvernul turc, defrișări, schimbări climatice rapide, urbanizare scăpată de sub control și gestionare proastă a turismului de către guverne, ceea ce a dus la supratrism și la hiperexploatarea resurselor turistice. Deoarece aceste probleme există, această țintă a devenit mai vizibilă ca niciodată

Ținta 11.5 Reducerea efectelor dezastrelor naturale

Până în 2030, reducerea semnificativă a numărului de decese și a persoanelor afectate de dezastre și reducerea pierderilor economice directe, cu accent pe protejarea săracilor și a celor vulnerabili.

Harta lumii pentru indicatorul 11.5.1: Rata mortalității și disparițiilor cauzate de dezastre naturale

Harta lumii pentru indicatorul 11.5.1: Numărul de persoane strămutate intern în urma dezastrelor naturale

Această țintă are trei indicatori:

indicatorul 11.5.1: „Numărul de decese, de persoane dispărute și de persoane direct afectate atribuite dezastrelor naturale la 100.000 de locuitori”,

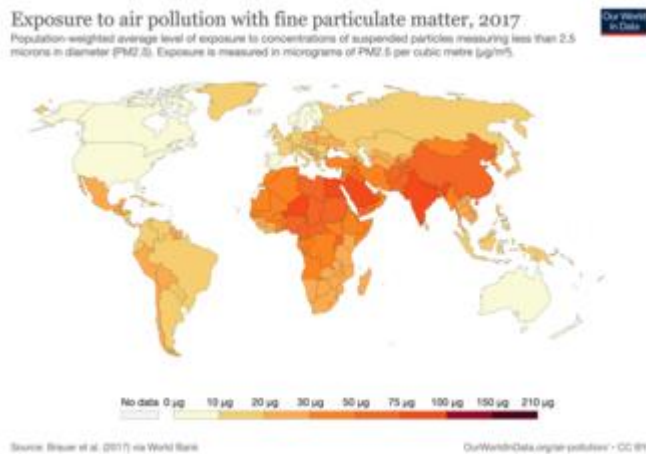
- indicatorul 11.5.2: „Pierderi economice directe atribuite dezastrelor naturale în raport cu produsul intern brut (PIB)”,
- indicatorul 11.5.3: „(a) Daune aduse infrastructurii critice și (b) numărul de întreruperi ale furnizării serviciilor de bază, atribuite dezastrelor”

Ținta 11.6 Reducerea impactului orașelor asupra mediului

Până în 2030, reducerea impactului negativ al orașelor asupra mediului per capita, inclusiv prin gestionarea deșeurilor și calitatea aerului.

Această țintă are doi indicatori:

- indicatorul 11.6.1: „Pondere deșeurilor municipale solide colectate și gestionate în instalații controlate din totalul deșeurilor municipale generate, după oraș”,
- indicatorul 11.6.2: „Nivelurile medii anuale de particule fine (de exemplu, PM_{2,5} și PM₁₀) în orașe (ponderat cu numărul populației)

Harta lumii pentru indicatorul 11.6.2: Poluarea aerului cu particule fine PM2,5

Ținta 11.7 Acces la spații verzi publice sigure și incluzive

Până în 2030, asigurarea accesului universal la spații publice sigure, incluzive, verzi și accesibile, în special pentru femei, copii, vârstnici și persoane cu dizabilități.

Această țintă are doi indicatori:

- indicatorul 11.7.1: „Cota medie din suprafața construită a orașelor care este spațiu deschis pentru uz public, după sex, vârstă și persoane cu dizabilități”,
- indicatorul 11.7.2: „Ponderea victimelor hărțuirii fizice sau sexuale, după sex, vârstă, persoane cu dizabilități și locul apariției, în ultimele 12 luni”

Ținta 11.a Planificare susținută a dezvoltării naționale și regionale

Sprijinirea legăturilor economice, sociale și ecologice pozitive între zonele urbane, periurbane și rurale, prin politici de dezvoltare regională și planificare integrată.

Această țintă are un singur indicator:

- indicatorul 11.a.1 reprezintă „Numărul de țări care au adoptat politici urbane naționale sau planuri de dezvoltare regională care (a) răspund la dinamica populației, (b) asigură o dezvoltare teritorială echilibrată și (c) asigură creșterea spațiului fiscal local”

Urban policies that respond to population dynamics, 2020
Countries that have national urban policies or regional development plans that respond to population dynamics, ensure balanced territorial development, and increase local fiscal space.

No data No Yes

Source: United Nations Human Settlement Programme

OurWorldinData.org/unurbanisation • CC BY

Harta lumii pentru indicatorul 11.a.1: Numărul de țări care au adoptat politici urbane în concordanță cu dinamica populației

Ținta 11.b Implementarea politicilor pentru incluziune, eficiența resurselor și reducerea riscului de dezastre

Până în 2020 (țintă depășită, dar încă relevantă): creșterea numărului de orașe care adoptă politici și planuri integrate pentru incluziune, eficiență resurse și adaptare la schimbări climatice, reziliență la dezastre, în conformitate cu Cadrul Sendai pentru reducerea riscului de dezastre 2015–2030, a managementului holistic al riscului de dezastre la toate nivelurile"

Această țintă are doi indicatori:

- indicatorul 11.b.1: „Numărul de țări care adoptă și implementează strategii naționale de reducere a riscului de dezastre în conformitate cu Cadrul Sendai pentru reducerea riscului de dezastre 2015–2030”,
- indicatorul 11.b.2: „Ponderea administrațiilor locale care adoptă și implementează strategii locale de reducere a riscului de dezastre în conformitate cu strategiile naționale de reducere a riscului de dezastre”

Share of local governments that adopted and implemented local disaster risk reduction strategies in line with national strategies, 2022

No data 0% 20% 40% 60% 80%

Source: UN Office for Disaster Risk Reduction

OurWorldinData.org/natural-disasters • CC BY

Harta lumii pentru indicatorul 11.b.2: Ponderea administrațiilor locale care adoptă și implementează strategii locale de reducere a riscului de dezastre

Ținta 11.c Sprijinirea țărilor cel mai puțin dezvoltate pentru construirea de clădiri durabile și rezistente

Sprijinirea țărilor mai puțin dezvoltate în construirea de clădiri durabile și reziliente, folosind materiale locale, și prin asistență financiară și tehnologică.

Această țintă a avut inițial un singur indicator:

- indicatorul 11.c.1 reprezenta „Ponderea sprijinului financiar acordat țărilor cel mai puțin dezvoltate care este alocat pentru construirea și modernizarea de clădiri durabile, rezistente și eficiente din punct de vedere al resurselor, folosind materiale locale

În 2020 s-a decis ștergerea acestui indicator. Până în septembrie 2023 nu fusese adoptat un indicator adecvat, comunitatea statistică globală fiind încurajată să lucreze la dezvoltarea unui nou indicator care să poată fi propus pentru evaluarea cuprinzătoare din 2025.

Impactul pandemiei de COVID-19

Orașele din multe țări au fost epicentre ale COVID-19. Aproximativ 60% din cazurile de COVID-19 au fost identificate în zonele urbane, reliefând rolul orașelor în generarea și accelerarea pandemiei. Atât aglomerația, cât și mobilitatea crescută din orașe au fost menționate de unii dintre cei mai importanți contributory ca fiind responsabile de răspândirea epidemiei prin aerosoli, picături și fomite.

Pandemia COVID-19 a reliefat inegalitățile adânc înrădăcinate din orașe, care se reflectă în impactul disproporționat al pandemiei asupra migrantilor, persoanelor fără adăpost și locuitorilor mahalalelor urbane și așezărilor informale.

În timpul crizei, orașele au apărut ca motoare ale redresării economice, centre de inovare și catalizatori pentru transformarea socială și economică. Tehnologiile și soluțiile Smart city au contribuit la reziliența orașelor prin facilitarea colectării și schimbului de informații în timp real, reducerea riscului și îmbunătățirea abilităților de planificare, absorbție și adaptare. Progresul privind ODD 11 a fost blocat de pandemia COVID-19. Datorită impactului direct și indirect al pandemiei, este din ce în ce mai puțin probabil ca acest obiectiv să fie atins în timp util[

➤ SITUAȚIA ÎN ROMÂNIA

România s-a alăturat celorlalte 192 de state membre ale ONU la Summit-ul privind dezvoltarea din septembrie 2015, adoptând Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, un program de acțiune globală în domeniul dezvoltării cu un caracter universal, care promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile – economic, social și de mediu. Pentru prima oară, acțiunile vizează în egală măsură statele dezvoltate și cele aflate în curs de dezvoltare.

Agenda 2030 cuprinde cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD), reunite informal și sub denumirea de Obiective Globale. Prin intermediul Obiectivelor Globale, se stabilește o agendă de acțiune ambițioasă pentru următorii 15 ani în vederea eradicării sărăciei extreme, combaterii inegalităților și a injustiției și protejării planetei până în 2030.

În România, ODD 11 („Orașe și comunități durabile”) este abordat prin politici publice, strategii naționale și proiecte locale care urmăresc dezvoltarea urbană durabilă, reducerea poluării, îmbunătățirea locuirii și a mobilității urbane.

În România, aportul populației urbane a crescut la 55 % (2016) de la 34% (1960). Acest aport este în creștere, așadar este o necesitate pentru orașe să se adapteze la această situație. Orașele trebuie să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile. În plus, orașele trebuie să combată formele de înstrăinare. Trebuie să ținem cont și de comunitățile rurale, și să asigurăm cetățenilor condiții pentru o viață demnă, indiferent de ambianța aleasă de ei.

Țintele acestui obiectiv. În România sunt:

11.1 Până în 2030, accesul tuturor la locuințe și servicii de bază adecvate, sigure și la prețuri accesibile și modernizarea cartierelor sărace

11.2 Până în 2030, asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, la prețuri echitabile, accesibile și durabile pentru toți, îmbunătățirea siguranței rutiere, în special prin extinderea rețelilor de transport public, acordând o atenție deosebită nevoilor celor aflați în situații vulnerabile, femei, copii, persoane cu dizabilități și în etate

11.3 Până în 2030, consolidarea urbanizării incluzive și durabile și a capacității pentru planificarea și gestionarea participativă, integrată și durabilă a așezărilor umane în toate țările.

11.4 Consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniului cultural și natural mondial.

11.5 Până în 2030, reducerea semnificativă a numărului de decese și a numărului de persoane afectate și scăderea substanțială a pierderilor economice directe în raport cu Produsul Intern Brut la nivel global, cauzate de dezastre, inclusiv dezastrele legate de apă, cu un accent pe protecția celor săraci și a persoanelor aflate în situații vulnerabile

11.6 Până în 2030, reducerea pe cap de locuitor a impactului negativ asupra mediului în orașe, inclusiv prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului și gestionării deșeurilor municipale și de alt tip

11.7 Până în 2030, asigurarea accesului universal la spații verzi și publice sigure, incluzive și accesibile, în special pentru femei și copii, persoane în etate și cele cu dizabilități

Politici și strategii naționale relevante pentru ODD 11 în România

1. Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030

Include ODD 11 ca obiectiv prioritar.

- Promovează mobilitatea urbană durabilă, accesul la locuințe și reziliența climatică a orașelor.
- Încurajează parteneriatul urban-rural și utilizarea eficientă a resurselor.

2. PNRR – Planul Național de Redresare și Reziliență (2021–2026)

- Finanțează proiecte pentru:

- Reabilitarea energetică a clădirilor.
- Infrastructură verde și digitală în orașe.
- Sisteme de transport public ecologic (autobuze electrice, piste de biciclete).
- Dezvoltarea de cartiere inteligente („smart city”).

3. Strategia Națională privind Locuirea (în pregătire)

- Vizează accesul la locuințe sociale, modernizarea cartierelor de blocuri vechi și combaterea excluziunii locative (în special în comunități marginalizate).
- Exemple de inițiative locale legate de ODD 11
 - Cluj-Napoca – Oraș smart și participativ
- Primăria a implementat bugetare participativă online.
- Proiecte pilot pentru mobilitate urbană durabilă (benzi dedicate autobuzelor, aplicații pentru transport public, stații de încărcare EV).
- Programe pentru regenerarea urbană a cartierelor Mănăștur și Iris.
- Oradea –
 - Regenerare urbană exemplară Investiții în spații publice verzi și reabilitarea centrului istoric.
 - Modernizarea transportului public (tramvaie noi, digitalizare).
 - Măsurile pentru prevenirea inundațiilor și adaptarea la schimbări climatice.
- Brașov –
 - Transport verde și oraș turistic sustenabil
 - Flotă de autobuze electrice și troleibuze noi.
 - Planuri pentru zone pietonale extinse în centrul istoric.
 - Promovează turismul sustenabil și protejarea patrimoniului natural (Tâmpa, Poiana Brașov).
- Alba Iulia Smart City
 - Primul oraș pilot smart city din România.
 - Aplicații de implicare cetățenească și e-guvernare.
 - Sisteme inteligente de iluminat public și monitorizare a traficului.
- București – Sector 6
 - Program de modernizare a locuințelor sociale și anvelopare termică.
 - Extinderea pistelor de biciclete și a spațiilor verzi.
 - Proiecte pentru eficiență energetică în școli și grădinițe.
- Alte inițiative relevante:
 - Programul Național de Reabilitare Urbană (PNRU) – reabilitarea zonelor urbane degradate.
 - Programele de finanțare AFM și Administrația Fondului de Mediu – pentru piste de biciclete, stații de încărcare electrice, iluminat public LED.

Ce poți face pentru a contribui la implementarea ODD 11 în comunitatea ta:

- Fii un cetățean activ și implică-te în proiecte și ONG-uri care au ca scop dezvoltarea orașelor și a comunităților umane!
- Reciclează și încurajează-i și pe ceilalți să recicleze!
- Fii responsabil și sesizează autoritățile în privința condițiilor nefavorabile de trai la care ești expus fie tu, fie cunoștințele tale!

Tintele ODD 11 pentru municipiul Dorohoi, județul Botosani

- Protejarea și valorificarea patrimoniului natural prin înființarea de noi parcuri, grădini publice, scuaruri și aliniamente în Municipiul Dorohoi, reabilitarea și modernizarea celor existente;
- Reabilitarea și creșterea performanței energetice a fondului construit din Municipiul Dorohoi: clădiri publice, clădiri rezidențiale.
- Asigurarea accesului la condiții de locuire adecvate pentru toți cetățenii
- Centru de sprijin pentru IMM – Spații producție, acces la infrastructură rutieră și de comunicații, Centrul de afaceri și marketing și Pavilioane pentru expoziții
- Construirea/ Înființarea unui centru de afaceri multifuncțional care include un incubator de afaceri
- Dezvoltarea Axei Culturale a Municipiului Dorohoi
- Amenajarea Zonei Brazi
- Extinderea zonei de agrement Dealul Polonic
- Îmbunătățirea calității infrastructurii serviciilor de asistență medicală a Spitalului Municipal Dorohoi
- Reabilitarea, modernizarea și dotarea infrastructurii învățământului preșcolar, primar, gimnazial, profesional și liceal din Municipiul Dorohoi.
- Construire variantă rutieră de ocolire a Municipiului Dorohoi
- Dezvoltarea infrastructurii velo în Municipiul Dorohoi
- Modernizarea transportului în comun prin achiziționarea de autobuze electrice și modernizarea infrastructurii specifice
- Optimizarea gestiunii patrimoniului Municipiului Dorohoi prin implementarea tehnologiei informației ca instrument de management și control urban și implementarea sistemelor informatizate de cadastru urban și gestiune teritorială;
- Implementarea mijloacelor moderne de informare a cetățenilor – crearea unui sistem de tip „Infochioșc”, panouri stradale electronice
- Digitalizarea serviciilor publice oferite de administrația municipiului Dorohoi

Sitografie / Bibliografie

1. <https://dezvoltaredurabila.gov.ro/obiectivul-11-orase-si-comunitati-durabile>
2. <http://agregator.romania-durabila.gov.ro/orase-si-comunitati-durabile.html>
3. https://ro.wikipedia.org/wiki/Obiectivul_de_Dezvoltare_Durabil%C4%83_11_al_Uniunii_Europene
4. <https://www.unicef.org/romania/ro/pove%C8%99ti/unicef-%C8%99i-obiectivele-de-dezvoltare-durabil%C4%83#sdgs>
5. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=SDG_11_-_Sustainable_cities_and_communities
6. <https://ambadasustenabilitatii.ro/orase-si-comunitati-sustenabile/>
7. <https://www.edu.ro/sites/default/files/Strategia-nationala-pentru-dezvoltarea-durabila-a-Rom%C3%A2niei-2030.pdf>

CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE

ASIGURAREA UNOR MODELE DE CONSUM ȘI PRODUCȚIE DURABILE

Decuplarea creșterii economice de efectele negative asupra mediului necesită un nou model de consum și producție durabil. Dezvoltarea durabilă propune soluția unei producții mai eficiente, a unui management durabil al deșeurilor și activități în concordanță cu principiile protecției mediului. În termeni de consum, reciclarea este imperativă, acest lucru necesitând tranziția spre o economie circulară și conștientizarea cetățeanului de limitele planetei.

Strategia propune trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare prin introducerea unor elemente ale economiei circulare, creșterea productivității resurselor, reducerea risipei de alimente și a deșeurilor, prin: diminuarea generării, de consumuri la toate nivelurile sale; reciclare și reutilizare; încurajarea companiilor să adopte practici durabile și să integreze informațiile privind durabilitatea activităților lor în ciclul de raportare; promovarea practicilor durabile de achiziții publice; conștientizarea cetățenilor asupra a ce înseamnă un stil de viață în armonie cu natura.

Politica industrială

În cadrul noii abordări a UE se pune un accent sporit pe competitivitate în context global, prin asigurarea sustenabilității producției și consumului, majorarea eficienței în utilizarea resurselor materiale, revitalizarea industriilor prelucrătoare cu valoare adăugată mare și echilibrarea relativă cu sectorul serviciilor care a cunoscut o dezvoltare vertiginoasă în ultimele decenii. În România, industria (inclusiv construcțiile) a avut un aport la atingerea procentului de 30,2% din PIB în 2016, mai mare decât media UE de 22%, încadrându-se într-o tendință descrescătoare în favoarea serviciilor, similar cu ceea ce se întâmplă în majoritatea țărilor europene.

Productivitatea resurselor

Productivitatea resurselor se măsoară prin valoarea în euro a produselor obținute din prelucrarea unui kilogram de materii prime. România continuă să se situeze într-o poziție inferioară, înregistrând chiar un regres față de media europeană. Conform Eurostat, deși media UE este de 134,3 (unde 100 reprezintă productivitatea resurselor din anul 2000), România este pe ultimul loc, cu un coeficient de 55,6. În consecință, spre deosebire de majoritatea țărilor membre ale UE, importurile României au totalizat 44,6 milioane tone în 2015, iar exporturile 38 milioane tone, ceea ce indică faptul că țara noastră rămâne, în continuare, un exportator net de materii prime, de semifabricate și de produse cu un grad de prelucrare relativ scăzut.

Deși există explicații istorice pentru nivelul substanțial mai scăzut al productivității resurselor în raport cu celelalte țări din UE, este de semnalat faptul că, în cazul României, ritmul de ameliorare la acest indicator este mai lent. Se adaugă la aceasta și dinamica nesatisfăcătoare a costului forței de muncă, cu un decalaj constant dintre România și media UE, pe parcursul a mai multor ani (2007-2015), de 6 ori (circa 5 euro pe ora lucrată în România față de 32,1 euro pe oră în medie în UE).

Tranziția către economia circulară

Tranziția către economia circulară este o oportunitate de a transforma economia de acum într-una mai durabilă, contribuind la îndeplinirea obiectivelor Agendei 2030. În economia circulară valoarea produselor, a materialelor și a resurselor trebuie menținută cât mai mult timp posibil, iar generarea de deșeuri redusă la minimum.

Economia circulară trebuie să reprezinte aportul românesc la efortul UE de dezvoltare a unei economii durabile. Trecerea la economia circulară implică o coordonare a politicilor economice cu cele referitoare la creșterea locurilor de muncă în sectoarele economiei circulare, creșterea investițiilor în sectoare specifice, a dezvoltării politicilor sociale și a inovării în economie, combaterea schimbărilor climatice și a efectelor acestora.

Etichetarea ecologică europeană

România implementează Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului (CE) nr. 66/2010 din 25 noiembrie 2009 privind eticheta UE ecologică. Eticheta ecologică europeană a fost obținută pentru următoarele categorii de produse/servicii: vopsea de interior, vopsea de exterior, email, amorsă, lubrifianți, saltele de pat, hârtie tipărită, hârtie absorbantă, textile, lubrifianți, detergenți, săpunuri, gel de duș, computere, laptopuri și servicii de cazare turistică. Între anii 2008-2017 s-au acordat un număr de 41 de licențe, dintre care 38 de licențe au fost acordate pentru produse și 3 licențe pentru de cazare turistică. În total a fost etichetat ecologic un număr de 246 de produse/servicii.

Sistemul UE de management de mediu și audit (EMAS)

În ceea ce privește participarea voluntară a organizațiilor la Sistemul Comunitar pentru Managementul de Mediu și Audit (EMAS), România înregistra 11 organizații EMAS în 2017, față de una în 2008. Instrumentul EMAS este conceput pentru a sprijini organizațiile în îmbunătățirea continuă a performanței de mediu, integrând conceptul dezvoltării durabile printr-un model (pentru organizații) care conduce la optimizarea proceselor de producție, reducerea impactului asupra mediului și utilizarea eficientă a resurselor.

Achiziții publice verzi

În perioada 2014-2015 a fost promovat Proiectul privind *Stabilirea cadrului legal de desfășurare a achizițiilor publice verzi în România*, iar în anul 2016 a fost adoptată Legea nr. 69 privind achizițiile publice verzi, aceasta constituind cadrul juridic prin care se va dezvolta în România piața produselor verzi. Conform prevederilor incluse în această lege, Ministerul Mediului împreună cu Agenția Națională pentru Achiziții Publice, elaborează în prezent un ghid, care cuprinde criterii minime privind protecția mediului pentru grupe de produse și servicii, precum și caiete de sarcini standard.

Managementul integrat al deșeurilor

Managementul integrat al deșeurilor se încadrează organic în viziunea dezvoltării durabile și reprezintă materializarea conceptului economiei circulare, bazate pe reciclare și conservare. În felul acesta, orice produs prelucrat de om și devenit inutilizabil este tratat ca materie primă pentru generarea de alte produse sau servicii. Prin Programul Operațional Sectorial Mediu 2007-2013 au fost promovate cu prioritate proiecte pentru sisteme de management integrat al deșeurilor la nivelul județelor României. Proiectele sunt implementate de către Consiliile Județene în numele Asociațiilor de Dezvoltare Intercomunitară constituite la nivel de județ, operarea infrastructurii rezultate fiind delegată unor operatori de salubritate. Procesul de implementare a fost însă extrem

de lent. Urmare a întârzierilor o parte din aceste proiecte nu au fost finalizate, continuarea lor fiind asigurată acum prin Programul Operațional Infrastructură Mare. Conform Eurostat, în 2014, în România s-au produs circa 176,5 milioane tone de deșeuri, dintre care 90,5% au fost depozitate și 4,2% au fost reciclate și valorificate energetic, în timp ce la nivelul UE28, totalul deșeurilor generate a fost de 2.494,9 milioane tone, din care 37,8% au fost depozitate și 43,2% a fost reciclate și valorificate energetic.

Orizont 2020

- Continuarea eforturilor pe plan național pentru ameliorarea productivității utilizării resurselor prin includerea unor ținte precise, riguros monitorizate, în toate strategiile sectoriale și de dezvoltare în profil teritorial în vederea alinierii la standardele europene și pregătirii trecerii la modelul economiei circulare
- Tranziția de la modelul economic actual bazat pe producție și consum la economia circulară prin schimbarea mentalității prin educație, schimbarea comportamentului consumatorilor și prin dezvoltarea de mecanisme financiare pentru susținerea perioadei de tranziție
- Reducerea risipei de alimente pe întregul traseu producție-transport-procesarecomercializare-consum, de la recoltarea în fermă la eliminarea finală a deșeurilor
- Popularizarea și promovarea unor modele de producție și consum durabile prin campanii de informare pentru publicul larg și demersuri pentru extinderea acestor bune practici în programele educaționale școlare și extrașcolare
- Încurajarea companiilor, în special a companiilor mari și transnaționale, să adopte practici durabile și să integreze informațiile privind durabilitatea în ciclul de raportare
- Promovarea instrumentelor care conduc la îmbunătățirea performanțelor de mediu, prin campanii de informare și conștientizare privind avantajele obținerii etichetei UE ecologice pentru produse și servicii, precum și a obținerii înregistrării în EMAS de către organizațiile publice sau private
- Finalizarea cadrului legislativ pentru procedurile de achiziții verzi
- Ameliorarea procesului de urmărire statistico-economică și socială a modelelor de consum și de producție durabilă la nivel național, regional și local
- Creșterea gradului de pregătire a societății pentru reutilizare și reciclare prin aplicarea ierarhiei de gestionare a deșeurilor
- Introducerea unui cod al sustenabilității care permite o raportare complexă a atitudinii companiilor privind aplicarea principiilor dezvoltării durabile

Ținte 2030

- Trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare bazat pe utilizarea rațională și responsabilă a resurselor cu introducerea unor elemente ale economiei circulare, elaborarea unei foi de parcurs
- Înjumătățirea pe cap de locuitor a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare
- Reciclarea în proporție de 55% a deșeurilor municipale până în 2025 și 60% până în 2030

- Reciclarea în proporție de 65% a deșeurilor de ambalaje până în 2025 (materiale plastice 50%; lemn 25%; metale feroase 70%, aluminiu 50%, sticlă 70%, hârtie și carton 75%) și 70% până în 2030 (materiale plastice 55%; lemn 30%; metale feroase 80%, aluminiu 60%, sticlă 75%, hârtie și carton 85%)

- Colectarea separată a deșeurilor menajere periculoase până în 2022, a deșeurilor biologice până în 2023 și materialele textile până în 2025
- Stabilirea de scheme obligatorii de răspundere extinsă a producătorilor pentru toate ambalajele până în 2024
- Implementarea practicilor durabile de achiziții publice, în conformitate cu prioritățile naționale și politicile europene

CONSOLIDAREA MIJLOACELOR DE IMPLEMENTARE ȘI REVITALIZAREA PARTENERIATULUI GLOBAL PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ

România, ca membră a comunității internaționale și a familiei europene, își asumă responsabilitatea de a se implica în efortul comun pentru sprijinirea dezvoltării durabile. Problemele globale impun soluții globale, această abordare necesită și colaborare, respectiv finanțare publică (națională și internațională) pentru atingerea obiectivelor din Agenda 2030.

În vederea sprijinirii acestui obiectiv, prin strategie, România înțelege să-și susțină angajamentele internaționale, aderarea la Zona Euro, la spațiul Schengen și la Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică și să joace un rol proactiv pe plan european și internațional.

Asistența Oficială pentru Dezvoltare (AOD)

România a devenit stat donator de asistență oficială pentru dezvoltare în 2007, odată cu accesarea la UE. Volumul fondurilor alocate în acest scop din bugetul național a crescut de la 0,11% din venitul național brut în 2014 la 0,14% în 2016. Prin politica sa de cooperare pentru dezvoltare, România își propune să contribuie la lupta împotriva sărăciei extreme și să vină în sprijinul dezvoltării de instituții democratice sustenabile în țări aflate în curs de dezvoltare prin împărtășirea propriilor experiențe.

Asistența bilaterală se realizează în parteneriat cu instituții publice, organizații internaționale, reprezentanți ai societății civile sau ai mediului privat sub formă de proiecte de dezvoltare, împrumuturi sau granturi, burse de studiu pentru învățământul liceal sau universitar (către 80 de state), sprijin bugetar, asistență umanitară. Ca volum efectiv, principalele destinații ale asistenței oficiale pentru dezvoltare acordate de România au fost statele din regiunea lărgită a Mării Negre, din Parteneriatul Estic și din Balcanii de Vest dar și state din Africa de Nord și Orientul Mijlociu (MENA) și statele insulare din Caraibe și Pacificul de Sud (CARICOM).

Din anul 2013 România a devenit principalul donator de asistență pentru dezvoltare pentru Republica Moldova, dar și principalul său partener economic (din 2014). Printre prioritățile

programelor derulate s-a pus un accent special pe promovarea bunelor practici în domeniul justiției și combaterii corupției, revitalizarea camerelor de comerț și industrie, modernizarea sistemului de educație de la cel preșcolar (construirea de grădinițe) la colaborarea interuniversitară, funcționarea optimă a instituțiilor centrale, autorităților locale și a organismelor societății civile.

Aproximativ 20 de ministere și instituții publice din România contribuie anual la programul României de cooperare pentru dezvoltare. Principale state beneficiare de asistență pentru dezvoltare au fost în ultimii ani Republica Moldova, Serbia, Ucraina, Albania, Georgia, Armenia, Turcia, Egipt, Tunisia, Iordania, Siria, Maroc.

Asistența multilaterală a fost materializată prin contribuții la bugetele specifice ale UE, organizațiilor sau instituțiilor specializate din sistemul ONU sau prin participarea la fonduri comune cum ar fi *Fondul Verde pentru Climă*.

Înființată în 2016, Agenția României de Cooperare Internațională pentru Dezvoltare (RoAid), sub coordonarea Ministerului Afacerilor Externe, este responsabilă de implementarea programelor și proiectelor din domeniul cooperării pentru dezvoltare și ajutorului umanitar. Prin noul cadru legislativ adoptat în 2016 se urmărește eficientizarea acordării asistenței pentru dezvoltare statelor beneficiare de AOD și consolidarea cooperării cu partenerii strategici. RoAid își concentrează activitatea în fiecare țară în funcție de prioritățile tematice și geografice stabilite ținându-se cont de expertiza României și de avantajele comparative, reflectând de asemenea prioritățile comunității internaționale, activitățile celorlați donatori cât și politicile naționale de cooperare pentru dezvoltare.

Uniunea Europeană

Uniunea Europeană, împreună cu statele sale membre, s-a angajat să joace un rol activ în scopul accelerării progreselor în direcția atingerii obiectivelor de dezvoltare durabilă, pentru a se asigura responsabilizarea în fața cetățenilor și pentru a se garanta că „nimeni nu este lăsat în urmă”. Astfel, ca urmare a schimbului de opinii și a exprimării pozițiilor naționale privind politicile de dezvoltare durabilă într-o manieră integrată, statele membre UE au agreeat poziții comune concretizate prin adoptarea unor documente precum:

- Comunicarea privind pașii următori pentru un viitor durabil al Europei – acțiunea europeană pentru durabilitate
- Comunicarea privind un nou consens european privind dezvoltarea
- Comunicarea privind un parteneriat reînnoit cu țările din Africa, Zona Caraibilor și Pacific
- Concluziile Consiliului UE privind acțiunea UE pentru implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă *Un viitor european durabil: Reacția UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă*.

Securitatea națională și parteneriatele internaționale

De la nivelul global al Națiunilor Unite, până la cel regional al UE, de la angajamentele politico-militare ale Alianței Nord-Atlantice, până la eforturile instituțiilor de la nivel național, securitatea necesită contracararea unui spectru larg de amenințări prin măsuri coerente și integrate în domeniul politic, economic, societal, militar și ecologic. Dimensiunea ecologică a securității include trei direcții: problemele de mediu cauzate de război sau conflicte armate, disputele internaționale generate de controlul, accesul sau posesia resurselor și dezastrele naturale sau catastrofele industriale.

Ministerul Apărării Naționale, recunoscând importanța protecției mediului, ca dimensiune a securității naționale și garanție pentru o dezvoltare durabilă, a desfășurat activități specifice, atât

la nivel național cât și internațional, acționând astfel pentru îndeplinirea angajamentelor asumate de către România în cadrul Alianței Nord-Atlantice. România are, în prezent, vizibilitate suficientă și dispune de un real potențial de imagine în cadrul Alianței Nord Atlantice în domeniul protecției mediului, iar conjunctura poate fi exploatată pentru consolidarea poziției deținute și continuarea eforturilor de impunere ca lider de domeniu.

Coerența politicilor în plan intern

Având în vedere că procesul de implementare a obiectivelor de dezvoltare durabilă stabilite în Agenda 2030 trebuie coordonat de guvernele naționale, dat fiind amploarea acesteia, și că natura aspectelor pe care le vizează presupune un grad ridicat de coerență și coordonare a politicilor sectoriale, dar și cunoașterea modelelor altor state, unde coordonarea este asumată la cel mai înalt nivel politic, prin Hotărârea Guvernului nr. 313/2017, a fost înființat Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă, care funcționează în cadrul aparatului de lucru al Guvernului, în subordinea prim-ministrului. Departamentul are funcții de coordonare a activităților de implementare rezultate din setul de 17 ODD ale Agendei 2030, de planificare și de integrare a datelor și informațiilor comunicate de către instituțiile cu atribuții în domeniu, de raportare către Guvern, asupra elaborării sau implementării setului de măsuri de dezvoltare durabilă la nivel național, precum și de coordonare a activităților de localizare și prioritizare a țințelor și obiectivelor specifice, de monitorizare a indicatorilor dezvoltării durabile, de formulare de propuneri, de reprezentare internă și externă a Departamentului pentru Dezvoltare Durabilă.

În vederea asigurării coerenței politicilor în domeniu, este nevoie, totodată, de întărirea cadrului strategic prin elaborarea unui *Plan de Acțiuni*, realizarea unui cadru legal și instituțional adecvat, precum și de actualizarea setului de indicatori naționali specifici.

Orizont 2020

- Sprijinirea unor soluții realiste, favorabile țărilor în curs de dezvoltare în cadrul dezbaterilor interguvernamentale din cadrul Uniunii Europene, a ONU, precum și a instituțiilor sale specializate pe tema dezvoltării durabile
- Încurajarea investițiilor și altor activități economice ale unor întreprinzători din România, precum și a proiectelor bazate pe voluntariat, în special la inițiativa tinerilor, care au ca obiect promovarea principiilor și practicilor dezvoltării sustenabile în țări mai puțin dezvoltate
- Sprijinirea comunităților de români din străinătate prin asigurarea accesului la cursuri de limbă și cultură românească și dezvoltarea lectoratelor de limbă și literatură română în cadrul universităților din Europa și din lume

Ținte 2030

- Majorarea progresivă a cuantumului asistenței oficiale de dezvoltare acordate de România în cadrul programelor ODA, în funcție de capacitatea de susținere a economiei naționale, având ca obiectiv-țintă atingerea cifrei de 0,33% din venitul național brut la nivelul anului 2030
- Sporirea și diversificarea ajutorului oficial pentru dezvoltare pe măsura creșterii potențialului economic al României și încurajarea agenților economici români să investească, pe baze competitive, în economia țărilor mai puțin dezvoltate
- Aderarea României la Zona Euro, la spațiul Schengen și la Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică

- Susținerea angajamentelor internaționale și implicarea proactivă pe plan european și internațional

IMPLEMENTARE ȘI MONITORIZARE

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a adus o nouă viziune nu doar în ceea ce privește esența obiectivelor stabilite, respectiv caracterul universal și interconectat al acestora, dar și în ceea ce privește implementarea obiectivelor și monitorizarea acestora, care se bazează pe recunoașterea faptului că succesul materializării nu depinde doar de actorul stat, ci și de ceilalți actori implicați, până la cetățean.

Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030, denumită în continuare Strategie, ținând cont de particularitățile României și în urma consultărilor întreprinse și a semnalelor primite de la participanții la numeroasele dezbateri publice inițiate cu reprezentanți din toate segmentele societății, stabilește prioritățile naționale în contextul dezvoltării durabile. Strategia reprezintă modalitatea de conectare practică, de articulare a României la parteneriatele naționale, regionale, europene și globale specifice. Totodată, ca efect al participării voluntare a României la raportările periodice cu privire la stadiul implementării Agendei 2030, Strategia contribuie la creșterea credibilității, eficacității și impactului politicilor implementate.

Comitetul Interdepartamental pentru Dezvoltare Durabilă

O implementare de succes implică un **cadru legislativ și instituțional** consolidat, cu mecanisme funcționale și cu stabilirea de roluri clar definite. Așa cum s-a prevăzut și în Strategia adoptată în 2008, se impune instituirea unui **Comitet Interdepartamental pentru Dezvoltare Durabilă** sub președinția Prim-ministrului, iar în absența acestuia de un viceprim-ministru desemnat. Comitetul Interdepartamental are în componență membri ai guvernului. Elaborarea actelor normative precum și reprezentarea la nivel național și internațional, revine fiecărei autorități publice centrale reprezentate în Comitetul Interdepartamental pentru Dezvoltare Durabilă, pe domeniul său de competență, în relație cu domeniul dezvoltării durabile.

Comitetul, care se va înființa prin Hotărâre a Guvernului, va elabora **Rapoarte anuale** privind implementarea Strategiei și va aproba **Planul de acțiuni** pe care îl va înainta spre avizare Guvernului României. Secretariatul permanent al Comitetului Interdepartamental pentru Dezvoltare Durabilă va fi asigurat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă din cadrul aparatului de lucru al Guvernului. Comitetul Interdepartamental pentru Dezvoltare Durabilă va înainta Raportul anual Parlamentului României.

Comitetul interministerial pentru coordonarea integrării domeniului protecției mediului în politicile și strategiile sectoriale la nivel național, care funcționează pe lângă autoritatea publică

centrală pentru protecția mediului, conform HG 741/2011, va continua să coordoneze integrarea dimensiunii de mediu a dezvoltării durabile.

Nuclee pentru Dezvoltare Durabilă și experți

Pentru coordonarea eficientă a implementării Strategiei se va consolida cadrul instituțional existent prin suplimentarea numărului de personal al **Departamentului pentru Dezvoltare Durabilă**.

La nivelul autorităților publice centrale, cu atribuții în domeniul dezvoltării durabile, se vor crea **nuclee** pentru dezvoltare durabilă, acolo unde nu există, formate din personal existent, care să urmărească atât implementarea obiectivelor de dezvoltare durabilă ce țin de domeniul de activitate al instituției, cât și să reprezinte punți de legătură între fiecare instituție și Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă, pe de o parte și Institutul Național de Statistică pe de altă parte.

Pentru creșterea capacității administrative a instituțiilor publice implicate, Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă va facilita organizarea de **cursuri de formare** de experți în dezvoltare durabilă pentru personalul implicat în implementarea strategiei.

Coaliția pentru Dezvoltare Durabilă

În spiritul Agendei 2030, pentru o implementare eficientă a Strategiei este nevoie de sprijinul și **implicarea tuturor actorilor**. Tineretul, organizațiile neguvernamentale, sectorul privat, autoritățile locale, sindicatele, patronatele, institutele de cercetare-dezvoltare și inovare, sfera academică, mass media, cultele religioase, fermierii, vârstnicii, familiile trebuie implicați în acțiunile conexe implementării. Pentru asigurarea unui dialog continuu, se va facilita *înființarea unei coaliții pentru dezvoltare durabilă*, din reprezentanți ai societății civile.

Consiliul Consultativ pentru Dezvoltare Durabilă

Pentru a asigura participarea constantă a mediului academic, a cercetării și a societății civile, respectiv urmărirea efectelor politicilor din domeniul dezvoltării durabile, se va constitui **Consiliul Consultativ pentru Dezvoltare Durabilă**, la inițiativa Departamentului pentru Dezvoltare Durabilă, prin Hotărâre a Guvernului, compus din personalități din mediul științific și academic, reprezentanți ai comunității de afaceri, ai partenerilor sociali și ai societății civile. Consiliul Consultativ pentru Dezvoltare Durabilă va avea rolul de a oferi consultanță, suport științific și tehnic, de a iniția și elaborare documente programatice și metodologii pentru implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.

De asemenea, **Consiliul Consultativ pentru Dezvoltare Durabilă** va avea rolul de a susține și încuraja implementarea de bune practici relevante pentru România, cu rezultate pozitive la nivel european și internațional, în cadrul mecanismelor administrațiilor publice implicate în procesul de dezvoltare durabilă.

Plan de acțiune și alte inițiative

Pe lângă un cadru instituțional funcțional, existența planurilor de acțiune concrete și asigurarea coerenței politicilor de dezvoltare durabilă sunt esențiale pentru atingerea Țintelor Strategiei. Astfel, se va avea în vedere elaborarea, până cel târziu la finalul anului 2019, a unui *Plan de acțiune* pentru materializarea obiectivelor care să țină cont de propunerile transmise de toate organizațiile în faza de consultare și dezbatere publică a strategiei, prin implicarea tuturor actorilor participanți la implementare.

Strategia cuprinde liniile de dezvoltare și constituie baza pentru strategiile sectoriale, regionale și locale viitoare. Dezvoltarea durabilă, contextualizată la particularitățile României prin

această strategie, prezintă un cadru conceptual în spiritul căruia strategiile sectoriale trebuie armonizate. Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă va asigura coerența politicilor în domeniul dezvoltării durabile și va fi consultat în cazul proiectelor de acte normative ce urmează a fi adoptate de către Guvernul României și care au incidență directă asupra obiectivelor stabilite în strategie.

Pentru eficiență și transparență în implementarea strategiei, Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă, împreună cu celelalte structuri implicate în implementare și monitorizare, vor dezvolta *Programe de comunicare, informare și conștientizare* cu implicarea tuturor instituțiilor și cetățenilor.

Monitorizare

Institutul Național de Statistică și setul de indicatori naționali

Institutul Național de Statistică, va actualiza, în cel mult 2 ani de la aprobarea prin act normativ a Strategiei, setul de indicatori naționali, în vederea măsurării implementării obiectivelor de dezvoltare durabilă, având la bază noile obiective prioritare stabilite prin strategie și ținând cont de setul de indicatori stabiliți la nivelul ONU și al UE pentru implementarea Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă.

În activitatea de colectare a datelor de la autoritățile administrației publice centrale și locale, pentru indicatorii de dezvoltare durabilă cuprinși în setul actualizat, INS va fi sprijinit de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă.

Raportare – Nivel UE și ONU

Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă va susține raportarea periodică către UE a progreselor înregistrate de România în direcția punerii în aplicare a Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă, a participării active la noul consens european și mondial privind dezvoltarea, deoarece acest proiect ambițios răspunde tendințelor și provocărilor globale, care pentru prima dată sunt universal acceptate și aplicabile tuturor țărilor, iar UE s-a angajat să fie lider în punerea în aplicare a acestora.

În cadrul mecanismului de urmărire și revizuire introdus de Agenda 2030 la nivel ONU, statele membre sunt încurajate să realizeze **evaluări periodice ale progreselor realizate**. Până în anul 2018, 102 de state au prezentat raportări voluntare în fața Forumului Politic la Nivel Înalt privind Dezvoltarea Durabilă (HLPF), printre care și România. Până în 2030, România își propune să mai prezinte cel puțin două raportări.

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă 2030 va fi revizuită sau actualizată, la inițiativa Guvernului României, prin Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă, ori de câte ori se impune, în conformitate cu evoluția implementării pe plan național a Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă și cu noile decizii și/sau recomandări ale instituțiilor Uniunii Europene și ale Organizației Națiunilor Unite.

În România, noțiunile de consum și producție constituie termene fundamentale în economie. Când producția și consumul devin durabile, se decuplează creșterea economică de schimbarea climatică. Acest scop include atât conștientizarea resurselor finite cât și aplicarea măsurilor sustenabile, așadar în acest mod se proiectează, pentru descendenții noștri, o ambianță similară celei actuale. Această abordare are drept consecință un comportament mai conștient, incluzând o producție mai eficientă, un management durabil al deșeurilor și, în general, activități în concordanță cu principiile protecției mediului.

Țintele acestui obiectiv în România sunt:

12.1 Implementarea Cadrului de 10 ani de programe pentru modelele de consum și producție durabile, toate țările luând măsuri, în frunte cu țările dezvoltate, ținând cont de dezvoltarea și capacitățile țărilor în curs de dezvoltare.

12.2 Până în 2030, realizarea gestionării durabile și utilizării eficiente a resurselor naturale.

12.3 Până în 2030, înjumătățirea pe cap de locuitor la nivel mondial a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare.

12.4 Până în 2020, realizarea managementului ecologic al substanțelor chimice și a tuturor deșeurilor pe parcursul ciclului de viață al acestora, în conformitate cu cadrele convenite la nivel internațional, și reducerea semnificativă a emisiilor acestora în aer, apă și sol, în scopul de a reduce la minimum efectele adverse ale acestora asupra sănătății umane și a mediului.

12.5 Până în 2030, reducerea semnificativă a generării de deșeuri, prin prevenire, reducere, reciclare și reutilizare.

12.6 Încurajarea companiilor, în special a companiilor mari și transnaționale, să adopte practici durabile și să integreze informațiile privind durabilitatea în ciclul de raportare.

12.7 Promovarea practicilor durabile de achiziții publice, în conformitate cu politicile și prioritățile naționale.

12.8 Până în 2030, oamenii de pretutindeni trebuie să dețină informații relevante și să fie sensibilizați pe tema dezvoltării durabile și a unui stil de viață în armonie cu natura.

Județul Botoșani și-a fixat următoarele ținte:

12.1 Trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare bazat pe utilizarea rațională și responsabilă a resurselor cu introducerea unor elemente ale economiei circulare, elaborarea unei foi de parcurs.

12.2. Înjumătățirea pe cap de locuitor a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare.

12.3. Reciclarea în proporție de 55% a deșeurilor municipale până în 2025 și 60% până în 2030

12.4. Reciclarea în proporție de 65% a deșeurilor de ambalaje până în 2025 (materiale plastice 50%; lemn 25%; metale feroase 70%, aluminiu 50%, sticlă 70%, hârtie și carton 75%) și 70% până în 2030 (materiale plastice 55%; lemn 30%; metale feroase 80%, aluminiu 60%, sticlă 75%, hârtie și carton 85%)

12.5. Colectarea separată a deșeurilor menajere periculoase până în 2022, a deșeurilor biologice până în 2023 și materialele textile până în 2025.

12.6. Stabilirea de scheme obligatorii de răspundere extinsă a producătorilor pentru toate ambalajele până în 2024.

12.7. Implementarea practicilor durabile de achiziții publice verzi, în conformitate cu prioritățile naționale și politicile europene.

Orașul Dorohoi și-a fixat următoarele ținte:

12.1. Dezvoltare urbană echitabilă și incluzivă context

Această direcție de dezvoltare însumează toate aspectele legate de îmbunătățirea condițiilor de locuire, a infrastructurii edilitare cu toate componentele acesteia, a infrastructurii culturale și de petrecere a timpului liber, a infrastructurii sportive precum și accesibilizarea serviciilor publice de educație, sănătate, protecție socială etc.

Este una dintre cele mai complexe direcții de dezvoltare prin prisma multitudinii de componente și a actorilor locali implicați.

Un capitol distinct îl reprezintă regenerarea urbană, care, prin măsurile vizate, va conduce la îmbunătățirea peisajului urban și la creșterea calității vieții și atractivității. Este important de menționat că regenerarea urbană este un proces amplu, de lungă durată, care necesită un efort colectiv și care implică viziune, persuasiune și multă răbdare. În același timp, este important de reținut că această transformare nu poate avea loc peste noapte fiind necesară implicarea tuturor categoriilor de actori locali, atât din mediul public cât și din cel privat.

OBIECTIVE STRATEGICE:

OS3.1. DEZVOLTAREA REȚELELOR EDILITARE ȘI A INFRASTRUCTURII DE BAZĂ

În cadrul acestui obiectiv sunt vizate intervenții care vor avea în vedere asigurarea unui management sustenabil al apei pentru asigurarea unui viitor sigur al populației, mediului și economiei Municipiului Dorohoi, precum și creșterea gradului de acces a populației vulnerabile la un serviciu public de apă și canalizare conform cerințelor naționale, prin Strategia de Dezvoltare Durabilă, și europene. În același timp sunt vizate măsuri de dezvoltare/extindere a infrastructurii de bază (rețele electrice, rețele de distribuție a gazelor naturale etc.) precum și de creștere a gradului de siguranță publică.

M3.6. Măsurile și programe de regenerare urbană

Perioada de implementare 2021-2027	Acțiuni/intervenții: • Modernizarea spațiilor verzi și a parcurilor tematice (scuaruri, grădini publice etc.); • Implementarea unei politici peisagistice unitare; • Elaborarea de ghiduri și bune practici în domeniul amenajării peisagistice destinat locuitorilor municipiului pentru abordarea integrată a amenajării peisagistice; • Reabilitarea spațiilor publice degradate în cadrul unui proiect integrat unitar și sustenabil de amenajare peisagistică a municipiului în care sunt integrate toate tipurile de spații verzi; • Revitalizarea zonei centrale; • Înființarea centrului multifuncțional cultural „George Enescu”; • Punerea în valoare a clădirilor relevante din punct de vedere istoric; • Punerea în valoare a terenurilor situate pe fostele platforme industriale (Fabrica de Sticlă, IMUG); • Înființarea/reamenajarea spațiilor de joacă din cartierele Municipiului Dorohoi; • Modernizarea infrastructurii sportive;
Surse de finanțare potențiale POR NE AP. 4, 6 PODD AP. 1 PNCIPS PNL-3 PNI AFM Bugetul național Bugetul local	• Noi investiții în infrastructura sportivă din cartiere (terenuri de minifotbal, baschet etc.); • Amenajarea / modernizarea spațiilor de joacă pentru copii din cartierele municipiului; • Sistemizare Bazinului de Înot; • Amenajarea unor trasee tematice și skate-parkuri în cadrul parcurilor; • Reabilitarea străzilor orășenești; • Înființarea unei rețele de senzori de monitorizare a calității aerului și raportarea indicelui de calitate a aerului (AQI) prin intermediul unei aplicații/platforme web;
Responsabili/Parteneri Consiliul Local Dorohoi Asociații de proprietari	
Încadrarea în obiectivele Strategiei: OS 3.5.	

Bibliografie:

1. <https://dezvoltaredurabila.gov.ro/obiectivul-12-consum-si-productie-responsabile>
2. <https://www.edu.ro/sites/default/files/Strategia-nationala-pentru-dezvoltarea-durabila-a-Rom%C3%A2niei-2030.pdf>
3. https://dezvoltaredurabila.gov.ro/uploads/documents/Agenda-2030_RO.pdf
4. <http://mae.gov.ro/node/35919>

ACȚIUNE CLIMATICĂ

Formularea oficială este: „Adoptarea de măsuri urgente pentru combaterea schimbărilor climatice și a impactului lor”.

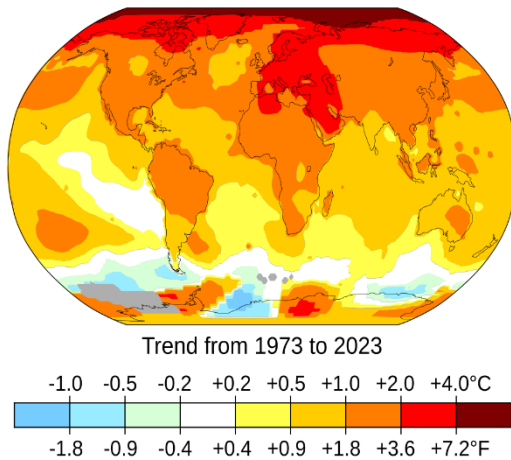

1. INTRODUCERE

Schimbările climatice reprezintă una dintre cele mai mari amenințări ale secolului XXI. Fenomene precum încălzirea globală, topirea ghețarilor, creșterea nivelului mării și fenomenele meteorologice extreme (secetă, inundații, valuri de căldură) sunt tot mai frecvente și mai intense.

Potrivit Grupului Interguvernamental privind Schimbările Climatice (IPCC), temperatura globală medie a crescut cu aproximativ 1,1°C față de nivelurile preindustriale. Dacă nu se iau măsuri urgente, această creștere ar putea depăși 1,5°C până în 2030, ceea ce va avea efecte grave asupra oamenilor, ecosistemelor și economiei mondiale.

Temperature change over the past 50 years

În prezent, milioane de oameni sunt deja afectați de consecințele climatice – pierderi agricole, lipsă de apă, boli cauzate de poluare, distrugerea habitatelor și migrații forțate. Acțiunea climatică presupune reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, adaptarea la efectele deja existente și implicarea activă a fiecăruia dintre noi.

2. ȚINTELE ODD 13

Ținta 13.1: Consolidarea rezilienței și capacității de adaptare la riscurile climatice

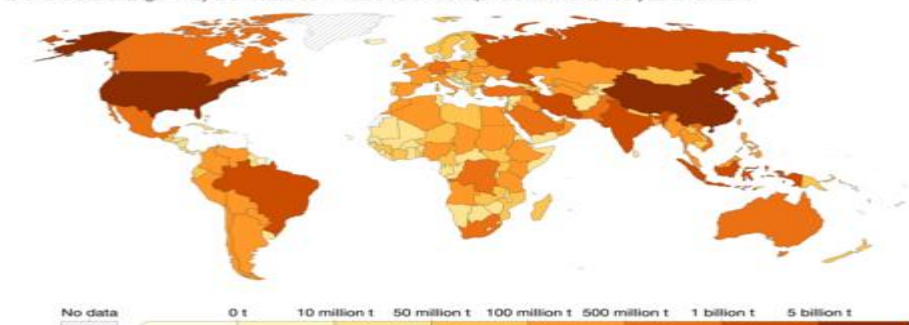
„Îmbunătățirea capacității de adaptare și rezistență a țărilor la pericolele legate de climă și la dezastrele naturale”. Aceasta presupune construirea de infrastructură durabilă, protejarea ecosistemelor și dezvoltarea planurilor de intervenție rapidă.

Ținta 13.2: Integrarea acțiunii climatice în politici naționale și locale

Greenhouse gas emissions, 2021

Greenhouse gas emissions include carbon dioxide, methane and nitrous oxide from all sources, including agriculture and land use change. They are measured in carbon dioxide-equivalents over a 100-year timescale.

Our World
in Data

Source: Calculated by Our World in Data based on emissions data from Jones et al. (2023).
Note: Land use change emissions can be negative.
OurWorldinData.org/co2-and-greenhouse-gas-emissions • CC BY

„Integrarea măsurilor privind schimbările climatice în politicile, strategiile și planificările naționale”. Guvernele trebuie să includă măsuri concrete pentru reducerea emisiilor și adaptare în toate domeniile cheie: transport, energie, agricultură, urbanism.

Ținta 13.3: Educație, conștientizare și capacitate instituțională

„Îmbunătățirea educației, conștientizării și capacității umane și instituționale privind atenuarea schimbărilor climatice”. Educația ecologică și implicarea cetățenilor sunt esențiale pentru a crea o cultură a sustenabilității.

Printre provocările majore se numără lipsa de voință politică, dependența de combustibili fosili, poluarea industrială, distrugerea pădurilor, lipsa de educație ecologică și sărăcia. Efectele climatice sunt resimțite mai grav în țările sărace, care au cele mai puține resurse pentru adaptare.

Obiectivul 13 este legat de toate celelalte Obiective de Dezvoltare Durabilă, în special sănătatea (ODD 3), apa curată (ODD 6), producția durabilă (ODD 12) și viața terestră (ODD 15). Combaterea schimbărilor climatice înseamnă protejarea vieții pe Pământ.

Impactul pandemiei de COVID-19

În timpul pandemiei COVID-19, s-a înregistrat o reducere a activității economice la nivel global. Acest lucru a dus la o scădere cu 6% a emisiilor de gaze cu efect de seră față de ceea ce era proiectat inițial pentru 2020, însă această îmbunătățire a fost doar temporară. Emisiile de gaze cu efect de seră au revenit mai târziu la valorile inițiale, deoarece multe țări au început să ridice restricțiile, impactul direct al politicilor pandemice având un impact neglijabil pe termen lung asupra schimbărilor climatice. O revenire a nivelelor poluării din sectorul transporturilor a avut loc după ridicarea restricțiilor de circulație (carantină)¹. Poluarea din transporturi reprezintă aproximativ 21% din emisiile globale de carbon, deoarece este încă dependentă în proporție de 95% de petrol¹.

După pandemie, guvernele la nivel global se grăbesc să stimuleze economiile locale prin alocarea de fonduri pentru producția de combustibili fosili și, în consecință, pentru stimularea creșterii economice. Finanțarea politicilor economice va devia probabil fondurile de urgență alocate de obicei finanțării climatice, cum ar fi Fondul verde pentru climă și alte politici durabile, cu excepția cazului în care se pune accent pe acordurile ecologice în redirecționarea fondurilor monetare

Acțiune climatică în România

România, ca stat membru al Uniunii Europene, și-a asumat respectarea obiectivelor climatice globale, inclusiv reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și creșterea utilizării energiei regenerabile. Prin **Strategia Națională privind Schimbările Climatice și Creșterea Economică Bazată pe Emisii Reduse de Carbon (2021–2030)**, România urmărește:

- **Reducerea emisiilor de carbon** cu 55% până în 2030 (față de nivelul din 1990)
- **Creșterea ponderii energiei regenerabile** (solar, eolian, hidro) în consumul național
- **Conservarea pădurilor** și extinderea suprafețelor verzi urbane
- **Dezvoltarea transportului public electric și infrastructurii durabile**
- **Promovarea educației climatice** în școli și la nivelul comunităților locale

Totodată, România accesează fonduri europene prin **PNRR** și **Programul Operațional de Mediu**, pentru proiecte verzi – în domeniul energiei verzi, reducerii poluării, mobilității urbane nepoluante și eficienței energetice în clădiri publice și rezidențiale.

Deși provocările sunt mari (dependența de combustibili fosili, pierderea pădurilor, poluarea urbană), România face progrese vizibile în direcția atingerii **Obiectivului 13**. Este important ca autoritățile, mediul de afaceri și cetățenii să colaboreze pentru un viitor durabil.

Acțiune climatică la nivel local – Județul Botoșani și orașul Dorohoi

Deși schimbările climatice sunt o problemă globală, soluțiile încep la nivel local – în școli, comunități și orașe. Județul Botoșani și orașul Dorohoi fac pași concreți în direcția acțiunii climatice prin proiecte de mediu, educație ecologică și infrastructură verde.

DOROHOI VOLUNTAR PLANTĂM 20.000 DE PUIEȚI

Plantări pentru viitor

În fiecare an, Primăria orașului Dorohoi în parteneriat cu școlile din localitate, cu pompierii și alături de voluntari și Direcția Silvică, participată la acțiuni de împădurire. Astfel de inițiative contribuie la captarea CO₂, prevenirea eroziunii solului și îmbunătățirea calității aerului.

Campanii de curățenie

Campania „Let's Do It, România!” a implicat peste 18.000 de voluntari în județ, dintre care mii de elevi din Dorohoi. Ei au curățat spații verzi, contribuind la prevenirea poluării și la protejarea resurselor naturale.

Educație pentru prevenirea dezastrelor

ISU Dorohoi marchează anual Ziua Reducerii Riscului de Dezastre prin lecții deschise și exerciții de evacuare. Elevii învață despre riscurile climatice și cum pot contribui la crearea unor comunități reziliente.

Transport și infrastructură durabilă

Prin proiecte finanțate prin PNRR, municipiul Dorohoi dezvoltă piste de bicicletă, achiziționează autobuze electrice și instalează stații de încărcare. Aceste investiții reduc poluarea urbană și încurajează mobilitatea sustenabilă.

Obiectivul 13 poate fi atins doar prin colaborare și acțiuni continue. Comunitățile locale, cum este Dorohoiul, pot deveni exemple de bună practică în lupta împotriva schimbărilor climatice. Prin educație, voluntariat, planificare urbană responsabilă și implicare civică, fiecare loc poate contribui la protejarea planetei.

BIBLIOGRAFIE

https://ro.wikipedia.org/wiki/Obiectivul_de_Dezvoltare_Durabil%C4%83_13

<https://pursisimpluverde.ro/actiune-climatica/>

https://www.agenda21.org.ro/download/TBP%20SDG13_Romania.pdf

<http://romania-durabila.gov.ro/wp-content/uploads/2021/08/Raport-de-evaluare-a-politicilor-planurilor-si-strategiilor-de-actiune-sectoriale-in-relatie-cu-obiectivele-Strategiei-Nationale-pentru-Dezvoltarea-Durabila-a-Romaniei-2030.pdf>

<https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2023/11/ANEXA-1-21.pdf>

ANEXE

Propuneri lecții ODD3

Living a healthy lifestyle means taking care of your body and mind through good habits. A healthy life includes eating nutritious food, getting enough sleep, exercising regularly, drinking clean water, and taking care of your mental health. It also means avoiding things that can harm your health, like smoking, too much sugar, or too much screen time.

Good health and well-being are part of Goal 3 from the Sustainable Development Goals (SDGs). People who are healthy can study, work, and enjoy life more. In many parts of the world, people don't have access to doctors, clean hospitals, or healthy food. That's why it's important to learn how to take care of ourselves and to help others live healthier lives.

We all can support health and well-being by choosing fresh fruits and vegetables, being active every day, staying connected with friends and family, and taking breaks when we feel stressed. These small actions can improve not only our lives, but also the lives of those around us.

1. TRUE or FALSE

Write T (True) or F (False) at the end of each sentence.

- a) A healthy lifestyle only means eating vegetables. _____
- b) Regular exercise is good for your body and your mind. _____
- c) Sleeping well helps you stay focused and happy. _____
- d) Goal 3 of the SDGs is about protecting forests. _____
- e) Staying in touch with friends supports mental health. _____

2. Answer the questions

- a) What are some habits of a healthy lifestyle?
- b) Why is Goal 3 of the SDGs important?
- c) How can mental health be supported?
- d) What should people avoid to stay healthy?
- e) How can you help others live healthier lives?

3. Vocabulary – Match the words with their meanings

Write the number next to the correct letter.

A. Nutrition	1. The way a person thinks and feels
B. Exercise	2. Foods that give the body what it needs to stay strong
C. Mental health	3. Physical activity that keeps the body fit
D. Well-being	4. A state of being comfortable, healthy, or happy
E. Habit	5. Something you do regularly, often without thinking

4. Mini Health & Sustainability Dictionary

- Healthy lifestyle – daily habits that help you stay strong and happy
- Sleep hygiene – habits that help you rest well at night
- Hydration – drinking enough water to stay healthy
- Mental health – emotional and psychological well-being
- Physical activity – movement that keeps your body active and strong
- SDG 3 – the Sustainable Development Goal focused on health and well-being for all

Le gaspillage alimentaire

10 millions de tonnes de nourriture jetées par an en France, les jeunes gaspillent le plus

Un Français sur deux jette au moins un type de produits par mois. Alors que la France s'est engagée à réduire de moitié son gaspillage alimentaire d'ici 2025, 10 millions de tonnes de nourriture sont encore jetées tous les ans, d'après l'Agence de l'environnement et de la maîtrise de l'énergie (ADEME). Le chiffre comprend non seulement la nourriture produite pour la consommation humaine et commercialisée, mais également la production de nourriture animale, ainsi que les produits destinés à d'autres usages industriels, et ceux qui ne sont pas récoltés dans les champs. La nourriture jetée s'élève à 5,5 millions de tonnes par an si on compte uniquement la production pour la consommation humaine. « *De quoi nourrir 10 millions de personnes pendant un an, soit plus que la part de population française dans le besoin* », expliquent les résultats du sondage d'Opinion Way et Smartway, entreprise engagée dans la lutte contre le gaspillage alimentaire en magasin.

Un gaspillage persistant

Si près d'un Français sur deux culpabilise au moment de jeter de la nourriture, cela n'empêche pas la moitié d'entre eux de gâcher au moins un type de produits tous les mois, tels que du pain, des fruits ou des légumes. L'apparence des produits est la raison principale de ce gâchis

Ainsi, 59% des Français les jettent lorsqu'ils ont mauvais goût ou mauvaise odeur, qu'ils sont abîmés ou que leur aspect n'inspire pas confiance. La date limite de consommation est également un indicateur important pour de nombreux Français : 32% d'entre eux jettent un produit pour lequel cette date est dépassée ou proche, même si 85% des Français reconnaissent avoir déjà consommé un produit périmé. Et un Français sur cinq enfin reconnaît gâcher des aliments par manque de prévoyance, en cuisinant trop ou en achetant en trop grande quantité.

Les plus âgés plus vigilants que les jeunes

Pourtant 94% des Français déclarent veiller à ne pas gâcher de nourriture, et un Français sur deux pratique au moins cinq gestes anti-gaspillage au quotidien, parmi lesquels figurent le tri des produits dans le frigo en fonction des dates limites de consommation (60% des Français), la congélation des produits frais dès l'achat, et le fait de cuisiner en plus petite quantité pour ne pas jeter. Autre élément intéressant,

huit personnes sur dix pensent faire mieux que les autres en matière de gaspillage alimentaire. Ainsi, les Français estiment gâcher en moyenne 15 euros par mois en jetant de la nourriture, mais évaluent ce chiffre à 45 euros pour les autres. Une chose est certaine : les aînés font mieux que les jeunes, puisque « *les 18/24 ans jettent 2 à 3 fois plus que les 65 ans et plus, tous types de produits confondus* ». 40% de ces derniers déclarent ne jamais jeter de produits, contre 3% des plus jeunes. Un écart que la crise sanitaire n'a fait que creuser. En effet, si les deux tiers des Français pensent que la pandémie n'a pas influé leurs comportements en termes de gaspillage alimentaire, 6% d'entre eux estiment jeter plus, avec une nette prépondérance

Plus d'efforts demandés

Enfin, les Français considèrent que la lutte contre le gaspillage alimentaire concerne autant les distributeurs que les consommateurs. Parmi les solutions possibles, 92% des Français aimeraient que les enseignes proposent plus de réductions sur les produits rapidement périmés. Dans l'ensemble, plus de huit Français sur dix trouvent que les efforts des grandes enseignes pour réduire le gaspillage alimentaire ne sont pas suffisants, que la réglementation en la matière n'est pas assez stricte, et se disent prêts à privilégier un magasin affichant une politique anti-gaspillage. Pour 45% des Français toutefois, le gaspillage alimentaire est une fatalité, et ne peut être totalement éliminé.

POUR MIEUX COMPRENDRE

Gaspiller – dépenser de trop, inutilement

Nourrir – alimenter

Trier – distribuer

Abîmer –mettre en mauvais état, détériorer

Pour mieux comprendre

gaspiller	dépenser de trop, inutilement
nourrir	alimenter
culpabiliser	se considérer coupable
trier	distribuer
abîmer	mettre en mauvais état, détériorer
être périmé	ne plus être valable
la prépondérance	la supériorité
la prévoyance	le fait de prévoir, voir en avance
gâcher	Perdre, 2 ^{ème} sens abîmer
une enseigne	la marque, le nom d'une entreprise
éliminer	faire disparaître
en fonction de	en rapport avec

Soit : les différents emplois de la conjonction

Soit.....soit= une alternative	ex. choisis soit l'un soit l'autre
Soit que....soit que + subjonctif	ex. soit qu'il vienne soit qu'il ne vienne pas
Soit = bon, d'accord	ex. Tu refuses de nous suivre. Soit !
Soit= c'est à dire	ex. 60 secondes soit une minute

Lisez une fois l'article que vous avez devant vous puis répondez aux questions suivantes :

- De quoi est-il question dans cet article ?
- Combien de tonnes de nourriture sont jetées par an en France ?

- D'après cet article quels sont ceux qui gaspillent le plus ?
- Quels sont les aliments qui sont jetés d'habitude ?
- Quels sont les gestes anti-gaspillage que les français déclarent pratiquer ?

Q C M

1. *Les 10 millions de tonnes de nourriture jetées comprennent*
 - a. *La nourriture humaine commercialisée*
 - b. *La nourriture animale*
 - c. *Les produits laissés dans les champs*
 - d. *Tous les trois*
2. *On pourrait nourrir 10 millions de personnes par an avec*
 - a. *Les 5,5 millions de nourriture jetées*
 - b. *Les 10 millions de nourriture jetées*
3. *La majorité des français jette un produit, lorsque*
 - a. *La date limite est dépassée*
 - b. *Le produit est abîmé*
 - c. *On cuisine de trop*
4. *La pandémie a contribué à la diminution du gaspillage alimentaire*
 - a. *OUI* b. *NON*
5. *Les français pensent que pour la réduction du gaspillage alimentaire (2 justes réponses)*
 - a. *les consommateurs sont les seuls responsables*
 - b. *les entreprises sont aussi responsables que les consommateurs*
 - c. *les entreprises sont plus responsables que les consommateurs*
 - d. *les entreprises doivent aussi prendre des initiatives*
6. *Pourtant pour beaucoup de français le gaspillage*
 - a. *est inévitable*
 - b. *peut être entièrement supprimé*

Trouvez le nom correspondant aux verbes suivants

- *S'engager*
- *Nourrir*
- *Consommer*
- *Gâcher*
- *éliminer*

déclarer
influer
réduire
jeter
privilégier

ODD 3: Sănătate și bunăstare

Tema: „Alegeri sănătoase pentru viitor”

Text-suport:

„Sănătatea nu înseamnă doar absența bolii, ci și o stare de bine fizică, emoțională și mentală. Copiii și adolescenții care dorm suficient, mănâncă echilibrat, fac sport și își gestionează emoțiile au șanse mai mari să devină adulți împliniți și activi în societate.”

Sarcini:

1. Înțelegerea textului:

a) Notează trei idei principale.

b) Explică în 2-3 rânduri ce înseamnă „stare de bine”.

2. Vocabular: Găsește sinonime pentru cuvintele: echilibrat, împliniți, gestionează.

3. Aplicație personală: Scrie două obiceiuri sănătoase pe care le ai și unul pe care vrei să-l îmbunătățești.

4. Creativ: Creează un slogan și un mic afiș pentru campania clasei: „Școala sănătoasă, școala viitorului!”.

5. Reflecție: În 3-4 rânduri, explică de ce sănătatea ta influențează și bunăstarea colectivului.

Fișă de lucru – ODD 3: Sănătate și bunăstare

Micul Prinț. Elogiul candorii

de Nina Cassian

Știu să întreb
Despre miei, despre flori.
Odată-ntr-o pădure
Am sărutat un izvor.

Știu ce uimită-i
Culoarea albastră.
Am o grădină
Și o fereastră.

Mai am și o carte
Foarte subțire
În care nu-ncape
Decât o iubire.

Pot să-mi iau locul
Lângă tine, pe stea?
— Da, spuse prințul,
Ești prietena mea.

1. Încălzire – Discuție orală

- Ce înseamnă pentru tine „a fi bine”? Ține doar de sănătatea trupului sau și de gânduri, emoții, prieteni?
- Cum te pot face prietenia, lectura și natura să te simți mai bine?

2. Înțelegerea textului

- a) Care sunt lucrurile simple care îți aduc bucurie vocii poetice?
- b) Notează versurile care vorbesc despre natură. Ce emoție transmit ele?
- c) De ce crezi că „o carte foarte subțire” poate să cuprindă „doar o iubire”?

3. Legătura cu ODD 3 – Sănătate și bunăstare

- Cum contribuie lectura, prietenia și apropierea de natură la bunăstarea noastră?
- De ce e important să ne păstrăm „candori” – adică bucuria pentru lucrurile simple?

4. Activitate creativă

Scrie o scurtă poezie sau un mic text în versuri (6-8 versuri / 6-8 enunțuri) în care să exprimi ce anume te face să te simți bine (un loc, o prietenie, un obicei sănătos, un obiect drag).
→ Titlul poate fi: *Candorile mele*.

5. Reflecție personală

Completează:

- „Un obicei care mă ajută să fiu mai liniștit este ...”
- „Prietenia înseamnă pentru mine ...”
- „Un loc în natură care îmi aduce bucurie este ...”

ODD 3: Sănătate și bunăstare

Text-suport: *Platanos* de Doina Ruști (se găsește în manualul de limba română, clasa a VIII-a, Editura ArtKlett)

1. Încălzire – Discuție orală

Ce înseamnă pentru tine „a avea grijă de tine”?

Cum se leagă sănătatea ta de felul în care trăiești împreună cu ceilalți?

2. Înțelegerea textului

a) Identifică două întâmplări din text care arată grija personajelor unul față de altul.

b) Ce emoții transmit personajele? Notează două exemple din text.

c) Care este rolul copacului Platanos în echilibrul grupului?

3. Legătura cu ODD 3

Cum putem asigura „bunăstarea” într-un grup (familie, școală, prieteni)?

Ce legătură vezi între sănătatea oamenilor și respectul față de natură?

4. Activitate creativă

Scrie o mini-povestire (10-12 rânduri) în care un grup de prieteni trece printr-o provocare și reușește să o depășească prin cooperare, respect și grijă reciprocă.

→ Titlul povestirii: *Împreună pentru sănătate*.

5. Reflecție personală

Completează:

„Mă simt bine atunci când ...”

„Un obicei sănătos pe care aș vrea să-l păstrez este ...”

„Un obicei pe care vreau să-l schimb pentru a fi mai sănătos este ...”

Propuneri lecții ODD6

Pourquoi faut-il économiser l'eau ?

1. Présentation

Thème L'environnement

Activités langagières

- Réception écrite
- Réception orale
- Production écrite

Objectif général

- Comprendre l'information d'une vidéo.
- Sensibiliser à la préservation de l'environnement

Objectifs linguistiques - La suppression de l'article partitif

- Les aliments

Durée totale une séance de 45 minutes

Support Site 1 jour 1 actu

Vidéo : <http://1jour1actu.com/info-animee/economiser-eau/>

Niveau A2

Déroulement

Phase no	Etapas	Tâches apprenant	Tâches enseignant	Animation / Matériel
1.	Mise en route (activité 1)	Compléter un schéma. Exprimer ses pensées, son opinion.	Animer	Remue – méninges Schéma au tableau Mise en commun

2.	Réception orale globale (activités 2 et 3)	Regarder la vidéo et répondre aux questions	Distribuer les fiches avec les activités. S'assurer de la compréhension de la vidéo.	Document support Travail frontal et en binômes.
3.	Réception orale détaillée (activité 4)	Associer et compléter	Expliquer les mots inconnus. Veiller à la compréhension correcte et assurer une bonne ambiance	Travail individuel et mise en commun. Fiches de travail.
4.	Systématisation grammaticale (activité 5)	Compléter, transformer selon le modèle.	Guider et assurer le bon déroulement de l'étape.	Travail en commun
5.	Production écrite (activité 6)	Compléter et présenter 5 bonnes pratiques pour économiser l'eau.	Expliquer la consigne, former les groupes.	Activité de production. Travail par groupe et mise en commun. Fiches de travail par Groupes
6.	Autoévaluation	Remplir la grille.	S'assurer du bon déroulement de l'activité	Grille d'autoévaluation

Transcription du texte de la vidéo

« Pourquoi faut-il économiser l'eau ? L'eau douce est indispensable à la vie sur notre planète. On en a besoin pour vivre, pour se laver et surtout, même si ça ne se voit pas, pour produire notre nourriture, nos vêtements et tous les objets qui nous entourent. Mais, la quantité d'eau disponible est limitée, alors que les besoins sont toujours plus importants. Alors, comment faire pour économiser l'eau ? Chaque français consomme 150 litres d'eau par jour en moyenne. L'eau coule du robinet, que tu te brosses les dents, que tu te laves les mains, que tu te douches ou que tu tires les chasses d'eau. Tu peux l'économiser en fermant simplement le robinet le temps que tu te savonnes le corps, les cheveux ou que tu brosses tes dents. Avec une douche de cinq minutes tu utilises 80 litres d'eau contre 160 litres pour un bain, un choix facile à faire pour réduire ta consommation d'eau. Mais le plus étonnant est que tu

feras les plus grosses économies en eau en mangeant moins de viande et des fruits et de légumes de saison, car pour produire notre nourriture énormes quantités d'eau sont nécessaires. Pour bien grandir un bœuf, par exemple, boit de l'eau et il est nourri par des céréales et du fourrage qui eux-mêmes ont été arrosés pour pousser. Ainsi il faut 15.000 litres d'eau pour produire un kilo de bœuf et 3.000 litres pour cultiver un kilo de riz et 55 litres pour un kilo de tomates. Tu comprends maintenant pourquoi une bonne façon de réduire ta consommation d'eau c'est aussi d'éviter le gaspillage alimentaire. »

Fiche de l'apprenant

Source des documents :

Site 1 jour 1 actu: <http://1jour1actu.com/info-animee/economiser-eau/>

ACTIVITÉ 1

Complétez le schéma

On utilise l'eau pour.....

- ✓
- ✓
- ✓
- ✓

ACTIVITÉ 2

Regardez le document vidéo ci-dessus puis répondez aux questions en cochant la bonne réponse.

1. Le document représente

- ☐ un dessin animé
- ☐ un article de journal
- ☐ une vidéo informative

2. Le titre est

- ☐ Un jour-une question

- ☐ Comment économiser l'eau?
- ☐ Pourquoi faut-il économiser l'eau?

3. Cette vidéo aide à comprendre

- ☐ pourquoi il y a de l'eau sur la terre
- ☐ comment faire pour économiser l'eau
- ☐ pourquoi il faut gaspiller l'eau

ACTIVITÉ 3

Regardez une deuxième fois la vidéo et répondez par vrai (V) ou faux (F) et cochez la bonne case.

1. La quantité d'eau disponible est limitée ☐ V ☐ F
2. On a besoin de l'eau pour vivre, pour se laver et pour produire notre nourriture.
☐ V ☐ F
3. Avec une douche de 5 minutes on utilise 160 litres d'eau. ☐ V ☐ F
4. Pour produire la nourriture il faut une grande quantité d'eau. ☐ V ☐ F

ACTIVITÉ 4

Associez les données aux quantités

1. Pour produire
 - a. un kilo de bœuf 15.000 litres d'eau
 - b. un kilo de tomates il faut 3000 litres d'eau
 - c. un kilo de riz 55 litres d'eau

Activité 5

1. Complétez avec l'article partitif convenable.
..... eau riz nourriture fruits

..... boeuf tomates viande légumes

2. En respectant le message de la vidéo écrivez les mots de l'exercice précédent dans le tableau.

Un litre	Un kilo	Moins	beaucoup

ACTIVITÉ 6

Travail par groupes. Présentez sur une affiche les 5 actions que vous allez faire pour économiser l'eau, en complétant l'affirmation :

À partir de demain, je vais

.....

.....

.....

.....

Water is one of the most important resources on Earth. Every person needs clean water for drinking, cooking, cleaning, and staying healthy. Unfortunately, many people around the world do not have access to clean water or toilets.

Goal 6 of the Sustainable Development Goals (SDGs) is about Clean Water and Sanitation. It focuses on making sure everyone has access to safe water and proper hygiene. Dirty water can cause serious diseases, especially in poor communities.

To protect our water, we must stop pollution, fix broken pipes, and use water wisely. Simple actions like turning off the tap while brushing your teeth or not throwing trash into rivers can make a big difference. Everyone has a role to play in keeping water clean!

1. TRUE or FALSE

Write T (True) or F (False) at the end of each sentence.

- a) Clean water is not necessary for good health. _____
- b) Goal 6 of the SDGs is about clean water and toilets. _____
- c) Dirty water can spread disease. _____
- d) Only governments are responsible for protecting water. _____
- e) Turning off the tap while brushing helps save water. _____

2. Answer the questions

- a) Why is clean water important for people?
- b) What does Goal 6 of the SDGs focus on?
- c) What problems can dirty water cause?
- d) How can we save or protect water at home?
- e) Why is it important to stop water pollution?

3. Vocabulary – Match the words with their meanings

Write the number next to the correct letter.

A. Hygiene	1. Water that is not clean or safe to drink
B. Sanitation	2. Cleanliness to stay healthy and avoid disease
C. Contaminated	3. Systems for clean water and waste removal
D. Pollution	4. Harmful substances added to the environment

E. Access 5. The ability to use or reach something

4. Mini Water & Sustainability Dictionary

 Clean water – water that is safe to drink and use

 Sanitation – safe systems for managing water and waste

 Water scarcity – not having enough water to meet needs

 Hygiene – practices that keep people and environments clean

 Water pollution – harmful things that dirty water (like trash or chemicals)

 SDG 6 – the Sustainable Development Goal focused on clean water and sanitation for all

ODD 6: Apă curată și sanitație

Tema: „Picătura care schimbă lumea”

Text-suport:

„Apa dulce este o resursă limitată: doar 3% din toată apa planetei este potabilă. Poluarea, risipa și lipsa accesului la surse curate afectează milioane de oameni. Fiecare gest contează: oprirea robinetului, reciclarea, protejarea râurilor.”

Sarcini:

1. Înțelegerea textului:

a) Ce procent din apa Pământului este potabilă?

b) Scrie două cauze ale lipsei de apă curată.

2. Vocabular: Explică pe înțelesul tău cuvântul potabilă.

3. Creativ: Imaginează-ți că ești o picătură de apă. Scrie un text de 6-8 rânduri despre drumul tău de la izvor la paharul unui copil.

4. Aplicație practică:

*Notează 3 moduri prin care economisești apa acasă.

*Propune 2 acțiuni pentru a proteja apa în comunitatea ta.

7. Reflecție: Cum ar fi viața ta fără apă curată? (3-4 rânduri).

ODD 6: Apă curată și sanitație

Crăiasa din povești

de Mihai Eminescu

Neguri albe, strălucite
Naște luna argintie,
Ea le scoate peste ape,
Le întinde pe câmpie;
S-adun flori în șezătoare
De painjen tort să rumpă,
Și anină-n haina nopții
Boabe mari de piatră scumpă.
Lângă lac, pe care norii
Au urzit o umbră fină,
Ruptă de mișcări de valuri
Ca de bulgări de lumină,
Dându-și trestia-ntr-o parte,
Stă copila lin plecată,
Trandafiri aruncă roșii
Peste unda fermecată.
Ca să vad-un chip, se uită
Cum aleargă apa-n cercuri,
Căci vrăjit de mult e lacul
De-un cuvânt al sfintei Miercuri;
Ca să iasă chipu-n față,
Trandafiri aruncă tineri,
Căci vrăjiți sunt trandafirii
De-un cuvânt al sfintei Vineri.
Ea se uită... Păru-i galben,
Fața ei lucesc în lună,
Iar în ochii ei albaștri
Toate basmele s-adună

1. Încălzire – Discuție orală

Cum te face să te simți apa atunci când o privești (lac, râu, mare)?

De ce este apa importantă atât pentru oameni, cât și pentru natură?

2. Înțelegerea textului

a) Care sunt imaginile vizuale create de poet în descrierea apei?

b) Cum este prezentată legătura dintre apă, natură și frumusețe?

c) Identifică două epitete care subliniază frumusețea naturii.

3. Legătura cu ODD 6 – Apă curată și sanitație

Lacul din poezie este un loc fermecat și curat. Cum ar fi imaginea lui dacă apa ar fi murdară sau poluată?

Ce înseamnă pentru tine să respecti apa (să o economisești, să nu o murdărești)?

Cum ar putea fi protejate râurile, lacurile și mările în lumea reală?

4. Activitate creativă

Realizează o descriere lirică (6–8 rânduri) cu titlul „Lacul visurilor mele”.

→ Imaginează-ți un lac curat, plin de viață, și scrie ce vezi, ce auzi și ce simți atunci când stai lângă el.

5. Reflecție personală

Completează:

„Un gest mic prin care pot avea grijă de apă este ...”

„Dacă apa ar putea să vorbească, mi-ar spune ...”

„Cel mai frumos loc cu apă pe care l-am văzut este ...”

Citește fragmentul următor din *Bătrânul din lună* de Grace Lin, apoi răspunde la fiecare dintre cerințe.

Minli se trezi când soarele era sus pe cer, răspândind o lumină de foc. Chiar și în umbra pădurii, părul negru al fetei ardea puternic. Deschise ochii și aruncă o privire spre plosca de apă. Cum o parte din apă o folosisese pentru busolă, iar în timpul nopții mai băuse din ea, plosca nu mai era decât pe jumătate plină. Luă o înghițitură și încercă să nu se gândească la Ma și Ba și la sentimentele lor când au găsit biletul. „Sper că înțeleg”, își zise fetița, mutând plosca de apă de pe un umăr pe altul.

Minli porni din nou spre apus. După câteva clipe, mai luă o gură de apă. Se străduia să fie cumpătată, dar soarele răzbătea chiar și prin frunzișul des care se întindea deasupra sa, așa că nu fu de mirare că, în scurt timp, plosca i se legănă goală pe braț. Chiar atunci, printre copaci, se auzi un foșnet lin. „E susurul apei!” se gândi ea și o luă în direcția din care venea clipocitul. „Pe aici pe undeva e apă”. Curând zări un pârau cu apă limpede și strălucitoare și, fără să stea pe gânduri, se aplecă să bea și să-și umple plosca. Însă abia luă o înghițitură că o și scuipă!

— Apă sărată! strigă ea uimită. Apa aceasta e sărată!

Se așeză lângă pârau și gândurile o copleșiră: „Cum se face că apa asta e sărată? Oceanul e hăt departe. Ce ciudățenie.” Împinsă de curiozitate, Minli uită de sete și o apucă în sus, de-a lungul pârauului. Albia se lățea și se adâncea, în scurt timp devenind un râu ca toate râurile. Tocmai când Minli era cât pe ce să se dea bătută și se pregătea să facă cale-ntoarsă, auzi niște gemete răsunătoare și simți pământul tremurând ușor.

— Cine-i acolo? strigă Minli.

— Ajutor! răspunse scâncind o voce stinsă. Mă poți ajuta?

— Vin! zise fetița numaidecât.

Fără să se gândească de două ori, lăsă la o parte busola și începu să înainteze prin apă. Apa era caldută ca cea de îmbăiat și limpede precum cristalul. Minli își putea vedea picioarele pe fundul pârauului și printre ele toate pietrele și frunzele. Pe măsură ce se apropia de voce, apa creștea tot mai mult, până la genunchi și apoi aproape până la gât.

— Mai ești acolo? întrebă tânguitor glasul. Te rog, ajută-mă!

— Aproape am ajuns! strigă Minli.

Trase aer adânc în piept și se scufundă în apă în direcția glasului. O usturau ochii din cauza apei sărate, așa că îi ținu închiși până ieși din nou la suprafață. Când într-un final reuși să deschidă ochii, aproape că se afundă la loc de uimire. În fața ei se afla... un DRAGON!

1. Încălzire – Punct de plecare

- Care este reacția lui Minli când găsește pârauul?
- Cum îți imaginezi sentimentul ei când descoperă că apa este sărată?
- 👉 Reflecție personală: Ți s-a întâmplat să bei apă care nu era bună de băut (de exemplu, apă murdară, prea sărată sau cu gust ciudat)? Cum te-ai simțit?

2. Lectură și înțelegere

- Selectează două expresii din text care sugerează setea și nevoia de apă.
- Notează două expresii care descriu peisajul natural.
- Ce simbolizează pârâul cu apă sărată în călătoria lui Minli? (Răspuns liber, cu minim 3 rânduri.)

3. Dezbateri / Dialog

 În echipe de 3-4 elevi, discutați:

- Ce înseamnă pentru comunitatea voastră să aveți acces la apă potabilă sigură?
- Cum ar fi viața voastră dacă ar trebui să căutați zilnic apă bună de băut, așa cum face Minli?

4. Activitate creativă – „Apa are o poveste”

Imaginează-ți că apa pârâului ar putea vorbi. Scrie un mic monolog (5-7 rânduri) în care apa își spune povestea: de unde vine, de ce este sărată, ce a văzut în călătoria ei prin natură. Realizează un slogan ecologic (maxim 7 cuvinte) care să transmită un mesaj despre grija față de apă.

5. Legături cu lumea reală – ODD 6

În România există zone unde accesul la apă potabilă este dificil. Găsiți exemple (local, regional sau global) și discutați despre consecințele lipsei apei curate.

Gândiți-vă la 3 gesturi simple pe care le poate face fiecare elev pentru a proteja resursele de apă.

6. Evaluare și reflecție

 Scrie un scurt paragraf (5-6 rânduri) răspunzând la întrebarea: „Ce am învățat de la Minli despre valoarea apei și ce pot face eu pentru a o proteja?”

1. Încălzire – Punct de plecare

- Cum este descris soarele la începutul fragmentului?
- Ce efect are asupra lui Minli prezența căldurii?
- 👉 Reflecție personală: Ți s-a întâmplat să simți căldura verii ca pe o provocare (sete, oboseală, lipsă de energie)?

2. Lectură și înțelegere

- Găsește două expresii din text care sugerează căldura excesivă.
- Cum este redată lipsa apei ca efect al temperaturilor mari?
- De ce crezi că autoarea a introdus episodul cu pârâul sărat?

3. Dezbateri / Dialog

🗨️ În echipe de 3-4 elevi, discutați:

- Cum influențează schimbările climatice resursele de apă și viața oamenilor?
- Care sunt semnele încălzirii globale pe care le simțiți în comunitatea voastră (veri mai calde, secete, ploi torențiale, inundații etc.)?

4. Activitate creativă – „Vocea Pământului”

Scrie un mesaj adresat oamenilor din partea naturii (5-7 rânduri), în care să le explice cum se simte când clima se schimbă atât de rapid. Creează un mic afiș cu titlu și slogan care să îndemne la protejarea planetei în fața schimbărilor climatice.

Propuneri lecții ODD11

ODD 11

Les déchets électroniques mènent à la catastrophe

Les Nations Unies ont lancé un avertissement sévère aux consommateurs du monde entier. Le volume d'appareils électroniques que nous jetons est en train de créer une « catastrophe environnementale ». Nous éliminons des quantités record de « déchets électroniques ». L'ONU définit l'électronique comme tout ce qui a une prise ou une batterie, et contient souvent des produits chimiques et des substances toxiques, tels que le plomb et le mercure. Les déchets électroniques comprennent les téléphones cellulaires, les réfrigérateurs et les cigarettes électroniques mis au rebut.

La plupart des déchets électroniques proviennent des pays développés. Une grande partie est envoyée dans les pays les plus pauvres pour y être recyclée. Cependant, ces pays ne disposent ni de la technologie ni des ressources nécessaires pour s'en débarrasser de manière à minimiser les dommages environnementaux. Le volume des déchets crée une pléthore de problèmes de santé. Les appareils électroniques déversés empoisonnent les rivières et les mers. L'année dernière, 58 tonnes de mercure ont pénétré dans l'environnement. Une partie de ces aliments entre dans la chaîne alimentaire. L'ONU a reproché aux fabricants de faire preuve d'un « manque de devoir de diligence » en n'acceptant pas la responsabilité de ce qui arrive à leurs produits. Il a également blâmé les consommateurs, affirmant qu'il ne s'agissait que de quelques clics pour acheter des appareils électroniques, mais qu'il était beaucoup plus difficile de s'en débarrasser.

Exercice 1 : Choisis la bonne réponse (A, B ou C)

1. Quel type de problème représentent les déchets électroniques, selon l'ONU ?
 - A. Un problème économique
 - B. Une catastrophe environnementale
 - C. Un problème de communication
2. Que sont les objets électroniques ?
 - A. Seulement les téléphones et les ordinateurs
 - B. Tout ce qui a une prise ou une batterie
 - C. Les produits alimentaires
3. Que contiennent souvent les appareils électroniques ?
 - A. De l'eau et du sucre
 - B. Du plomb et du mercure
 - C. Du plastique et du bois
4. Où vont souvent les déchets électroniques ?
 - A. Dans les pays riches
 - B. Dans les pays pauvres
 - C. Dans les hôpitaux

Exercice 2 : Vrai ou Faux ?

Écris Vrai ou Faux après chaque phrase.

1. Les pays pauvres ont la technologie pour recycler correctement.
2. Les déchets électroniques polluent les rivières et les mers.
3. Le mercure entre parfois dans la chaîne alimentaire.
4. Il est facile d'acheter un appareil électronique, mais difficile de s'en débarrasser.

Exercice 3 Réponds aux questions sur le texte

1. À qui s'adresse l'avertissement des Nations Unies ?

2. Pourquoi ont-ils lancé cet avertissement ?

3. Qu'est-ce qu'un déchet électronique ?

4. D'où proviennent la plupart des déchets électroniques ?

5. Où est-il envoyé et pourquoi ?

6. Pourquoi ces pays ne recyclent-ils pas correctement les déchets électroniques ?

7. Pourquoi les déchets électroniques sont-ils dangereux ?

Exercice 4 : Complète avec les mots suivants

plomb – recyclés – électronique – rivière – mercure

Un téléphone portable est un appareil _____.

Le _____ est une substance toxique.

Les déchets électroniques polluent la _____ et la mer.

Les appareils sont souvent mal _____ dans les pays pauvres.

Certains produits contiennent du _____ et du _____.

Exercice 5 Donne ton avis

1. Pourquoi y a-t-il autant de déchets électroniques ?

2. Changez-vous souvent vos appareils électroniques, ou seulement s'ils ne fonctionnent plus ?

3. Pourquoi pensez-vous que les gens veulent toujours avoir le dernier modèle ?

4. Que pourrait-on faire pour éviter le danger des déchets électroniques ?

5. Pensez-vous que les producteurs d'appareils devraient les reprendre et les recycler ?

6. À votre avis, pourquoi les déchets électroniques sont-ils envoyés dans les pays pauvres ?

'The Line' is a smart and sustainable city being built in Saudi Arabia. It is part of the NEOM project and is designed to be 170 kilometers long, but only 200 meters wide. The city will have no cars, no streets, and no carbon emissions. People will move around using high-speed transportation systems powered by renewable energy.

The Line supports Goal 11 of the Sustainable Development Goals (SDGs): Sustainable Cities and Communities. This goal aims to make cities safe, green, inclusive, and efficient for everyone. In The Line, people will live close to everything they need—schools, parks, shops, and hospitals—so they can walk anywhere in just five minutes.

By using technology, clean energy, and smart planning, The Line hopes to protect the environment and create a better quality of life for all its residents. It shows us how cities of the future can be modern and sustainable at the same time.

1. TRUE or FALSE

Write T (True) or F (False) at the end of each sentence.

- a) The Line is a traditional city full of cars and roads. _____
- b) The Line is being built in Saudi Arabia. _____
- c) People in The Line will walk or use clean transport. _____
- d) The city is very wide and spread out. _____
- e) The Line is part of Goal 11 of the SDGs. _____

2. Answer the questions

- a) What is 'The Line'?
- b) What makes The Line different from traditional cities?
- c) How does The Line support SDG 11?
- d) Why are there no cars or streets in The Line?
- e) What are some things people will be able to do in five minutes?

3. Vocabulary – Match the words with their meanings

Write the number next to the correct letter.

- A. Sustainable 1. Modern, using the latest technology

- B. Renewable energy 2. Good for people and the planet, lasting long term
- C. Inclusive 3. Clean power that comes from natural sources like the sun or wind
- D. Efficient 4. Works well without wasting time or resources
- E. Futuristic 5. Open and welcoming to everyone

4. Mini Cities & Sustainability Dictionary

- Smart city – a city that uses technology to improve life for people
- Sustainable – something that can last a long time without harming the environment
- High-speed transport – very fast and clean ways of moving people
- Renewable energy – power that comes from the sun, wind, or water
- NEOM – a future region in Saudi Arabia that includes The Line project
- SDG 11 – the Sustainable Development Goal focused on sustainable cities and communities

ODD 11: Orașe și comunități durabile

Tema: „Orașul meu verde”

Text-suport:

„Un oraș durabil este acela care oferă transport ecologic, clădiri eficiente energetic, spații verzi accesibile și o comunitate unită. Într-un astfel de oraș, oamenii se simt în siguranță și contribuie la protejarea mediului.”

Sarcini:

1. Înțelegerea textului:

a) Ce înseamnă „transport ecologic”?

b) Scribe două caracteristici ale unui oraș durabil.

2. Vocabular: Găsește antonime pentru cuvintele: siguranță, unitate.

3. Creativ: Scribe un text descriptiv (6-8 rânduri) despre orașul ideal pentru tine.

4. Aplicație practică: Completează tabelul:

Situația actuală în oraș/comună	Cum aș îmbunătăți-o pentru viitor
Ex.: Puține piste pentru biciclete	Construirea mai multor piste

5. Reflecție: Scribe un mesaj pentru primar despre ce îți dorești să schimbi în comunitatea ta.

ODD 11: Orașe și comunități durabile

Text-suport: Micul Prinț de Antoine de Saint-Exupéry

Așa am trăit eu, stingher, fără să am cu cine sta într-adevăr de vorbă, până când, odată, acum șase ani, am rămas în pană în pustiul Sahara. [...] Eram mai singur chiar decât naufragiatul pe o plută, în mijlocul oceanului. Așa că vă închipuiți uimirea mea, când deodată, în revărsat de zori, m-am pomenit că mă trezește un glăscior ciudat. Rostea:

— Te rog... desenează-mi o oaie!

— Cum?

— Desenează-mi o oaie...

Am sărit în picioare, ca lovit de trăsnet. M-am frecat bine la ochi. Am privit cu luare-aminte. Și-am văzut un omuleț cu totul nemaipomenit, care mă scruta cu gravitate. [...] Mi-ar fi plăcut și mie să încep această povestire în felul basmelor. Mi-ar fi plăcut să spun așa: „A fost odată un mic prinț, care trăia pe o planetă doar cu puțin mai mare decât el și care simțea nevoia unui prieten...”. Astfel, aceleora ce știu ce-nseamnă viața, totul le-ar fi apărut cu mult mai plin de adevăr. [...] Pe planeta micului prinț crescuseră dintotdeauna flori ca toate florile, împodobite doar cu câte o singură cunună de petale, și care se mulțumeau cu foarte puțin loc, și care nu supărau pe nimeni. Răsăreau de dimineață, printre ierburi, și pe urmă, seara, se stingeau. Aceasta însă încolțise într-o bună zi dintr-o sămânță adusă de nu se știe unde, iar micul prinț luase foarte îndeaproape seama la creșterea mlădiței celei noi, care nu se asemuia prin nimic cu celelalte mlădițe. [...] Micul prinț, văzând bobocul uriaș ce se împlinea sub ochii lui, simțea că trebuie să se ivească dinlăuntru o minune de făptură..

1. Încălzire – Discuție orală

- De ce crezi că oamenii caută prieteni?
- Ce înseamnă pentru tine o „comunitate”? Ține doar de locul unde trăiești sau și de legăturile dintre oameni?

2. Înțelegerea textului

- Cum apare micuțul prinț în viața naratorului? Ce emoție transmite momentul?
- Care este atitudinea micului prinț față de floarea de pe planeta lui?
- Notează două elemente care arată nevoia de prietenie și de grijă reciprocă.

3. Legătura cu ODD 11 – Orașe și comunități durabile

- Cum putem compara planeta micului prinț cu planeta noastră?
- De ce este important să avem grijă de „floarea” sau de resursele comunității în care trăim?
- Cum contribuie prietenia și respectul față de ceilalți la construirea unei comunități armonioase?

4. Activitate creativă

Imaginează-ți că planeta ta este o mică „comunitate verde”.

Scrie un text de 8–10 rânduri în care să descrii cum ai avea grijă de ea: de resurse, de prieteni, de plante și animale.→

Titlul textului: *Planeta mea prietenoasă*.

5. Reflecție personală

Completează:

„Un gest prin care pot avea grijă de comunitatea mea este ...”

„Dacă aș fi pe planeta micului prinț, aș ...”

„Pentru mine prietenia înseamnă ...”

Les déchets électroniques mènent à la catastrophe

Les Nations Unies ont lancé un avertissement sévère aux consommateurs du monde entier. Le volume d'appareils électroniques que nous jetons est en train de créer une « catastrophe environnementale ». Nous éliminons des quantités record de « déchets électroniques ». L'ONU définit l'électronique comme tout ce qui a une prise ou une batterie, et contient souvent des produits chimiques et des substances toxiques, tels que le plomb et le mercure. Les déchets électroniques comprennent les téléphones cellulaires, les réfrigérateurs et les cigarettes électroniques mis au rebut.

La plupart des déchets électroniques proviennent des pays développés. Une grande partie est envoyée dans les pays les plus pauvres pour y être recyclée. Cependant, ces pays ne disposent ni de la technologie ni des ressources nécessaires pour s'en débarrasser de manière à minimiser les dommages environnementaux. Le volume des déchets crée une pléthore de problèmes de santé. Les appareils électroniques déversés empoisonnent les rivières et les mers. L'année dernière, 58 tonnes de mercure ont pénétré dans l'environnement. Une partie de ces aliments entre dans la chaîne alimentaire. L'ONU a reproché aux fabricants de faire preuve d'un « manque de devoir de diligence » en n'acceptant pas la responsabilité de ce qui arrive à leurs produits. Il a également blâmé les consommateurs, affirmant qu'il ne s'agissait que de quelques clics pour acheter des appareils électroniques, mais qu'il était beaucoup plus difficile de s'en débarrasser.

Compréhension de texte (Choix multiples)

1. Que dénoncent les Nations Unies ?
 - a) Le manque de téléphones portables
 - b) Le gaspillage alimentaire
 - c) Le danger des déchets électroniques
 - d) Le coût des produits électroniques
2. Pourquoi les pays pauvres ont-ils des difficultés à gérer les déchets électroniques ?
 - a) Ils ne veulent pas recycler
 - b) Ils manquent de technologie et de ressources
 - c) Ils produisent trop de déchets
 - d) Ils les envoient dans les pays riches
3. Quelle est la conséquence de l'élimination incorrecte des déchets électroniques ?
 - a) Une augmentation des prix
 - b) Une pollution de l'air uniquement
 - c) Une pollution de l'environnement et des problèmes de santé
 - d) Une production de plus de mercure

Reponds aux questions

1. À qui s'adresse l'avertissement des Nations Unies ?

2. Pourquoi ont-ils lancé cet avertissement ?

3. Qu'est-ce qu'un déchet électronique ?

4. D'où proviennent la plupart des déchets électroniques ?

5. Où est-il envoyé et pourquoi ?

6. Pourquoi ces pays ne recyclent-ils pas correctement les déchets électroniques ?

7. Pourquoi les déchets électroniques sont-ils dangereux ?

Vocabulaire en contexte

4. Trouve dans le texte un synonyme de :

jeter → _____

problèmes → _____

dangereux pour la santé → _____

5. Associe les mots à leur définition :

Mot	Définition
a) Substances toxiques	1. Produits très dangereux pour l'organisme
b) Chaîne alimentaire	2. Processus de transmission de l'énergie entre espèces
c) Recycler	3. Réutiliser ou transformer les déchets

Grammaire – Les pronoms, les verbes, le genre

6. Remplace les mots soulignés par un pronom convenable :

Les consommateurs jettent des déchets électroniques. → Ils _____

L'ONU blâme les fabricants. → Elle _____

7. Conjugue les verbes entre parenthèses au présent :

Les pays pauvres ne (disposer) _____ pas des ressources nécessaires.

Les rivières (être) _____ polluées par le mercure.

Beaucoup de gens (acheter) _____ des appareils sans réfléchir.

Expression écrite courte (5–6 lignes)

8. Que fais-tu, toi, pour protéger l'environnement ? Recycle-tu tes objets électroniques ? Explique. (Utilise des connecteurs simples : d'abord, ensuite, mais, parce que...) Répondre aux questions sur le texte

Buy Smart, Live Green

Every day, people around the world buy food, clothes, electronics, and other products. But not everyone thinks about how these products are made or what happens after we throw them away. Factories that make goods use energy, water, and materials. If we waste too much, it harms the planet.

Goal 12 of the Sustainable Development Goals (SDGs) is about Responsible Consumption and Production. It asks us to use fewer resources, recycle more, and choose products that are made in a clean and fair way. This helps protect the Earth for future generations.

You can make a difference by buying only what you need, avoiding plastic bags, choosing reusable items, and recycling. Think before you buy! What impact does that product have on the environment? Buying smart and living green helps reduce pollution and waste, and it saves energy too.

1. TRUE or FALSE

Write T (True) or F (False) at the end of each sentence.

a) We should always buy more than we need. _____

- b) Factories use energy and materials to make products. _____
- c) Throwing away clothes helps protect the environment. _____
- d) SDG 12 encourages people to recycle and buy less. _____
- e) Using reusable bags is a good choice for the planet. _____

2. Answer the questions

- a) What is Goal 12 of the SDGs about?
- b) Why is it bad to waste resources?
- c) How can buying smart help the planet?
- d) What are some things you can reuse?
- e) Why should we think before we buy something?

3. Vocabulary – Match the words with their meanings

Write the number next to the correct letter.

A. Waste	1. To buy and use items with care and purpose
B. Sustainable	2. Extra or unused material thrown away
C. Recycle	3. Making something new from used materials
D. Responsible	4. Good for the planet and long-term use
E. Pollution	5. Dirty or harmful substances in nature

4. Mini Consumption & Sustainability Dictionary

- Responsible consumption – using resources wisely and not wasting
- Recycle – turning old items into new products
- Single-use – products that are used once and thrown away (like plastic bottles)
- Eco-friendly – not harmful to the environment
- Smart shopping – buying only what you need and choosing better options
- SDG 12 – the Sustainable Development Goal focused on responsible consumption and production

ODD 12: Consum și producție responsabile

Tema: „De la risipă la responsabilitate”

Text-suport:

„În lume, o treime din mâncarea produsă este aruncată. Risipa alimentară înseamnă nu doar pierderea hranei, ci și a apei, energiei și resurselor folosite pentru a o produce. Fiecare alegere responsabilă ne ajută să protejăm planeta.”

Sarcini:

1. Înțelegerea textului:

a) Ce înseamnă risipa alimentară?

b) De ce este ea o problemă globală?

2. Vocabular: Explică expresia alegere responsabilă.

3. Aplicație practică:

* Scrie 3 idei prin care clasa ta poate reduce risipa.

* Propune un titlu de campanie școlară.

* Creativ: Realizează un afiș sau un mic plan de campanie: titlu, scop, acțiune.

4. Reflecție: Cum ar fi lumea dacă fiecare ar consuma responsabil?

ODD 12: Consum și producție responsabile

Text-suport: *Povestea fără sfârșit* de Michael Ende - fragmente -

Bastian își dădu seama că tot timpul se uitase fix la cartea pe care o avusese în mână domnul Koreander și care acum se găsea pe fotoliul din piele. Îi era cu neputință să-și ia ochii de la ea. Avea impresia că din ea pornea un soi de forță magnetică ce-l atrăgea irezistibil. Se apropie de fotoliu, întinse mâna, atinse cartea – și în aceeași clipă ceva înăuntrul său făcu „țac!” – ca și cum s-ar fi închis o capcană. Bastian avea sentimentul nedeșluit că, odată cu atingerea cărții, începuse ceva irevocabil ce-și va urma cursul de aici înainte. Ridică volumul și-l privi pe toate părțile. Era legat în mătase arămie și lucea când era înclinat într-o parte sau alta. Răsfoindu-l în grabă, văzu că textul era tipărit cu două feluri de litere. Nu părea să conțină poze, avea în schimb inițialele mari și minunate ilustrate. Uitându-se încă o dată mai bine la scoarțe, descoperi pe ele doi șerpi, unul deschis și unul închis la culoare, mușcându-și unul altuia coada și alcătuind astfel un oval. Iar în oval era scris cu litere ciudate, întortocheate, titlul: POVESTEA FĂRĂ SFÂRȘIT. E un lucru tare misterios cu pasiunile omenești, iar în cazul copiilor totul se petrece la fel ca în cazul celor maturi. Cei copleșiți de o pasiune nu pot explica, iar cei ce nu au trăit niciodată ceva asemănător nu pot înțelege. [...] În cazul lui Bastian Balthasar Bux pasiunea erau cărțile.

1. Încălzire – Discuție orală

- Ce obiect este atât de valoros pentru tine încât simți că te „atrage” mereu?
- Ce pasiune ai și cum îți influențează ea viața?

2. Înțelegerea textului

- Ce simte Bastian atunci când descoperă cartea?
- Cum este descrisă cartea și ce elemente misterioase are?
- Ce aflăm despre pasiunea lui Bastian?

3. Legătura cu ODD 12 – Consum și producție responsabile

- Cartea devine pentru Bastian o resursă prețioasă. Ce alte resurse din viața noastră ar trebui prețuite și folosite cu grijă?
- Ce înseamnă să consumăm responsabil (nu doar obiecte, ci și timp, energie, atenție)?
- Cum putem să avem „pasiuni sănătoase” care să ne dezvolte, nu să ne limiteze?

4. Activitate creativă

Scrie un mic eseu (8–10 rânduri) cu titlul „Obiectul care mă responsabilizează”.
→ Poți alege o carte, un jurnal, un joc, un instrument muzical sau orice alt lucru pe care îl folosești cu grijă și care te ajută să crești.

5. Reflecție personală

Completează:

„Un obiect pe care îl folosesc responsabil este ...”

„Un obicei pe care vreau să-l schimb pentru a nu risipi resurse este ...”

„O pasiune care mă ajută să cresc frumos este ...”

Propuneri lecții ODD13

Natural Disasters

Natural disasters are powerful events caused by nature that can cause damage to the environment, people, and communities. Some of the most common natural disasters are earthquakes, floods, hurricanes, droughts, and wildfires. These events are often caused by movements in the Earth's crust, extreme weather conditions, or rising global temperatures.

Climate change is one of the main reasons why natural disasters are becoming more frequent and more dangerous. When the planet gets warmer, ice melts, sea levels rise, and weather patterns change. This leads to more flooding, stronger storms, and longer periods without rain in some areas.

Taking climate action means reducing the human activities that cause pollution and warming, like using fossil fuels or cutting down forests. We must protect our planet by saving energy, recycling, using clean energy like solar and wind, and planting trees. These actions help reduce the risk and impact of natural disasters and make the Earth safer for future generations.

1. TRUE or FALSE

Write T (True) or F (False) at the end of each sentence.

- a) Hurricanes and floods are examples of natural disasters. _____
- b) Climate change has no connection to natural disasters. _____

- c) Using fossil fuels increases pollution. _____
- d) Planting trees can help reduce climate change. _____
- e) Recycling has no impact on the environment. _____

2. Answer the questions

- a) What are some examples of natural disasters?
- b) How does climate change affect the number of natural disasters?
- c) Why is planting trees a good climate action?
- d) What can people do to protect the planet?
- e) How does pollution contribute to climate change?

3. Vocabulary – Match the words with their meanings

Write the number next to the correct letter.

A. Drought	1. A storm with strong winds and rain
B. Earthquake	2. . A long period without rain
C. Hurricane	3. Shaking of the ground
D. Flood	4. A large fire in forests or grasslands
E. Wildfire	5. Too much water covering land

4. Mini Climate & Sustainability Dictionary

- Sustainable – using resources in a way that doesn't harm the future
- Renewable energy – clean energy from natural sources like sun and wind
- Climate change – long-term changes in temperature and weather patterns
- Recycle – reusing materials to make new products
- Reforestation – planting trees to restore forests
- Carbon footprint – the amount of carbon dioxide a person or activity produces

Project Assignment: Be a Climate Hero!

Title: *“How Can We Prevent Natural Disasters?”*

Your task:

Create a small project (poster, slideshow, brochure, or short video) in English where you explain:

1. What is a natural disaster and what causes it
2. How climate change increases the number and intensity of natural disasters
3. What people – especially **young students like you** – can do to reduce climate change and protect the planet
4. Include 5 new words related to climate or sustainability and explain their meaning (you can use the mini-dictionary from the worksheet)

Tips:

- Use drawings, pictures, or graphs to make your project more attractive
- Work individually or in pairs
- Be creative and clear
- Use simple English but correct grammar
- Length: 1 poster page, 6–8 slides, or 1–2 minutes if it’s a video

5. Încălzire – Punct de plecare

- Cum este descris soarele la începutul fragmentului?
- Ce efect are asupra lui Minli prezența căldurii?
- 👉 Reflecție personală: Ți s-a întâmplat să simți căldura verii ca pe o provocare (sete, oboseală, lipsă de energie)?

6. Lectură și înțelegere

- Găsește două expresii din text care sugerează căldura excesivă.
- Cum este redată lipsa apei ca efect al temperaturilor mari?
- De ce crezi că autoarea a introdus episodul cu pâraul sărat?

7. Dezbateri / Dialog

🗨️ În echipe de 3-4 elevi, discutați:

- Cum influențează schimbările climatice resursele de apă și viața oamenilor?
- Care sunt semnele încălzirii globale pe care le simțiți în comunitatea voastră (veri mai calde, secete, ploi torențiale, inundații etc.)?

8. Activitate creativă – „Vocea Pământului”

Scrie un mesaj adresat oamenilor din partea naturii (5-7 rânduri), în care să le explice cum se simte când clima se schimbă atât de rapid. Creează un mic afiș cu titlu și slogan care să îndemne la protejarea planetei în fața schimbărilor climatice.

9. Legături cu lumea reală – ODD 13

Documentează-te (în familie, la bibliotecă sau online) despre efectele schimbărilor climatice în România. Notează 3 măsuri simple pe care elevii le pot lua pentru a contribui la reducerea impactului schimbărilor climatice (ex.: reducerea consumului de energie, reciclare, plantare de copaci).

10. Evaluare și reflecție

👉 Scrie un scurt paragraf (5-6 rânduri) răspunzând la întrebarea: „Cum ar arăta planeta dacă oamenii ar continua să ignore schimbările climatice? Cum aș vrea să arate ea în viitor?”

Tabel comparativ –

Element	Fișa pentru ODD 6 – Apă curată și sanație	Fișa pentru ODD 13 – Acțiune climatică
Tema	Valoarea și protejarea apei curate	Schimbările climatice și impactul lor
Încălzire	Reacția lui Minli când găsește apa sărată. Întrebare: „Ți s-a întâmplat să bei apă care nu era bună de băut?”	Reacția lui Minli la soarele arzător. Întrebare: „Ți s-a întâmplat să simți căldura ca pe o provocare?”
Lectură și înțelegere	- Expresii despre sete și apă - Expresii despre peisaj - Simbolul apei sărate	- Expresii despre căldură - Redarea lipsei apei - Semnificația episodului cu pârâul sărat
Dezbateri	- Importanța apei potabile - Viața fără acces la apă curată	- Efectele schimbărilor climatice asupra apei - Semnele încălzirii globale în comunitate
Activitate creativă	„Apa are o poveste” – monolog al apei + slogan ecologic	„Vocea Pământului” – mesaj al naturii + afiș ecologic
Legături cu lumea reală	- Exemple de lipsă a apei potabile - 3 gesturi simple pentru protejarea apei	- Documentare despre schimbările climatice în România - 3 acțiuni simple pentru reducerea impactului climatic
Evaluare și reflecție	„Ce am învățat de la Minli despre valoarea apei și ce pot face eu pentru a o proteja?”	„Cum ar arăta planeta dacă oamenii ar ignora schimbările climatice? Cum aș vrea să arate în viitor?”
Competențe dezvoltate	Lectură critică, exprimare scrisă, responsabilitate față de resursele de apă	Lectură critică, exprimare creativă, responsabilitate față de mediu și climă

Fișă de lucru mixtă – *Eco-Școala viitorului*

Text-suport: *Bătrânul din lună* de Grace Lin (fragment)

ODD vizate: ODD 6 – Apă curată și sanitație și ODD 13 – Acțiune climatică

1. Încălzire – Punct de plecare

- Ce efect are soarele arzător asupra lui Minli?
- Cum reacționează ea când descoperă că pârâul are apă sărată?
- 👉 Reflecție personală: Dacă ai fi în locul lui Minli, ce ai simți când ai căuta apă și ai descoperi că nu e bună de băut?

2. Lectură și înțelegere

- Selectează două expresii din text care sugerează căldura excesivă.
- Găsește două expresii care arată sete / nevoia de apă.
- Explică, în 4-5 rânduri, ce semnificație ar putea avea pârâul cu apă sărată: este un simplu obstacol sau un simbol al fragilității naturii?

3. Dezbateri / Dialog

🗨️ În perechi sau grupuri mici, discutați:

- Cum afectează schimbările climatice resursele de apă (secete, inundații, poluarea apelor)?
- De ce accesul la apă curată este o condiție esențială pentru sănătatea oamenilor și pentru protejarea mediului?

4. Activitate creativă – „Dacă apa ar vorbi...”

Imaginează-ți că apa pârâului sărat îi trimite un mesaj lui Minli despre motivele pentru care s-a schimbat. Scrie un monolog de 6-8 rânduri. Creează un slogan ecologic care să unească cele două teme: protejarea apei și lupta împotriva schimbărilor climatice (ex.: „Fără apă curată, viitorul e uscat”).

5. Legături cu lumea reală – ODD 6 + ODD 13

- Notează 2 exemple de probleme legate de apă în lume (ex.: secetă, poluare, lipsa canalizării).
- Notează 2 exemple de efecte ale schimbărilor climatice pe care le observi în comunitatea sau regiunea ta.
- Propune 3 acțiuni mici, dar concrete pe care le poate face un elev pentru a contribui la protejarea apei și la reducerea impactului schimbărilor climatice.

6. Evaluare și reflecție

 Scrie un scurt text (7-8 rânduri) pornind de la întrebarea: „De ce protejarea apei și lupta împotriva schimbărilor climatice sunt legate între ele și ce pot face eu, ca elev, pentru a contribui la un viitor durabil?”

 Prin această fișă, elevii învață să citească critic, să exprime idei personale și să facă legătura între literatură și realitatea ecologică, exersând atât creativitatea, cât și gândirea responsabilă.

RED-uri realize:

<https://view.livresq.com/view/67ffa1063e526200094d3acf/#>

<https://library.livresq.com/details/6803d2c13e526200094d45e6>

<https://library.livresq.com/details/67ffb5ea3e526200094d3b64>

<https://library.livresq.com/details/6800b1673e526200094d403d>

